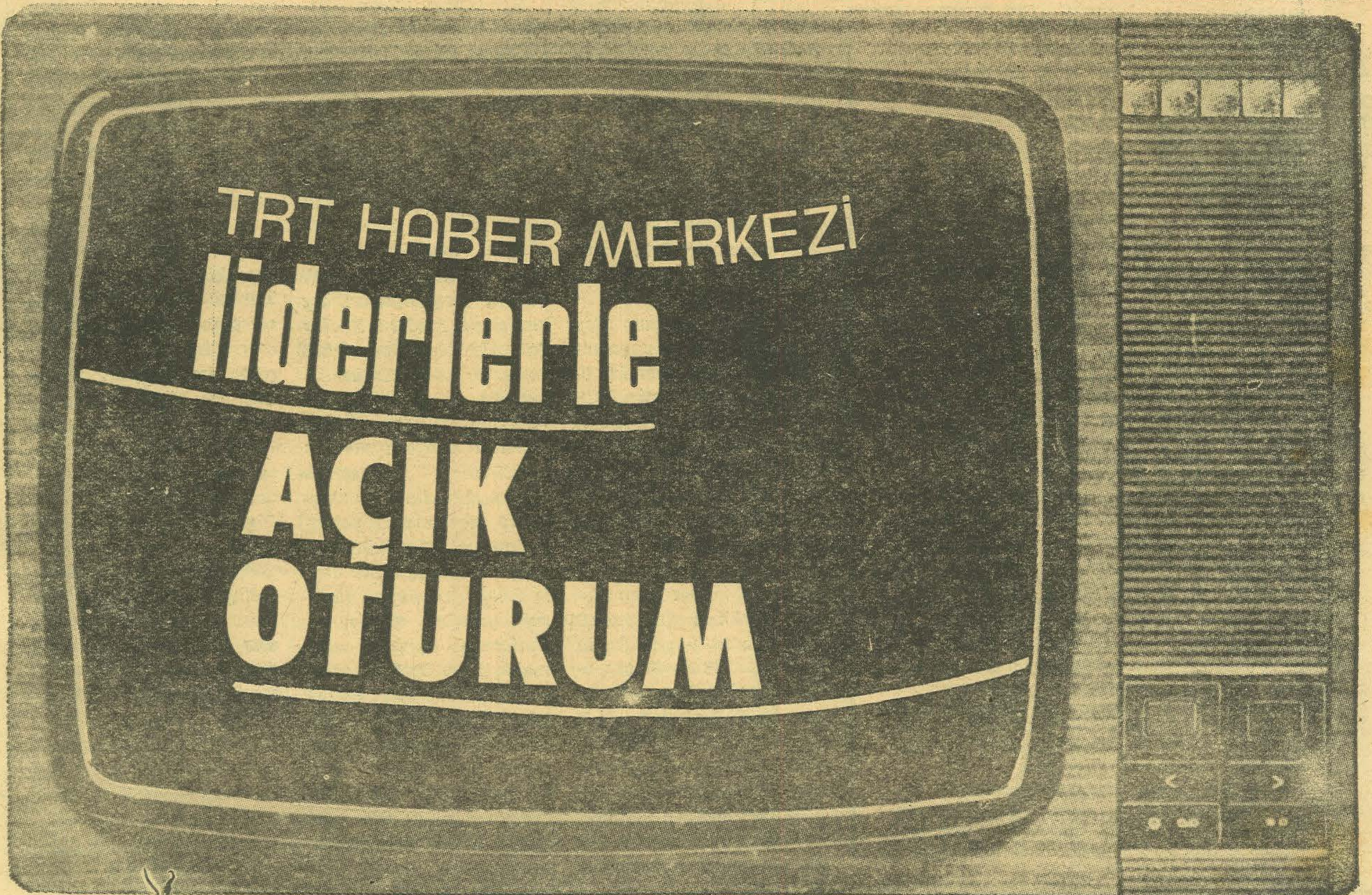

Siyasi, edebi, tarihi haftalık gazete ● 1 Nisan 1977
Sahibi ve Başyazarı: Kadir Mısıroğlu ● 12 Rebi'ül âhır 1397
Vilâyet Han Kat: 3 Nu: 204 Cağaloğlu — İSTANBUL
SAYI: 66 / BEŞ LİRA / BİR DM.

HODRİ MEYDAN

AP ve CHP liderleri «dedim.. dedi..» mantığını bırakın da Erbakan'ın dâvetine icâbet edin!

YÜZYÜZE KONUŞUN!

BATI TEFEKKÜRÜ VE İSLÂM TASAVVUFU

KİTAPLIK ÇAP VE HAYSİYETTE BÜYÜK VE TARİHİ BİR KONFERANS, — BUNDAN 15 YIL KADAR ÖNCE RAMAZAN AYINDA «AYDINLAR KULÜBÜ» LOKALİNDE MÜMTAZ BİR MÜNEVVERLER TOPLULUĞUNA VERİLDİ, — TERAVİHTEN SAHURA KADAR GEÇİDİ ÜSTÜSTE 3 GECE SÜREN KELÂM DERYASI, — O GÜN BUGÜN TEYP BANDLARINDAN BİR TÜRLÜ SÜZÜLMEMİŞ, TAMAMLANAMAMIŞ VE NİHAYET KELİMESİ KELİMESİNE BÜTÜNLEŞTİRİLMİŞ BULUNMAKTA, — HATİBİNİN, ÜSTÜNE TİTREDİĞİ VE «B.D. YAYINLARI»NDA KİTAPLAŞTIRMAK ÜZERE SAKLADIĞI VE DAHA EVVEL NEŞİR HAKKINI HİÇBİR YAYIN VASITASINA VERMEDİĞİ BİR İSLÂMİ ANA TEZ VE DÜNYA GÖRÜŞÜ HARİKASI — «SEBİL», KİTAPLAŞMADAN EVVEL ONU TEFRİKA ETMEK SURETİYLE «ÂB-I HAYAT» DEĞERİNDE SEBİLLİK İMTİYAZINI KAZANIYOR VE BÜYÜK ESERİ BU ÖLÇÜYLE TAKDİM EDİYOR.

Yakında başlıyoruz

— DİRİLİŞ —

Biz ana dâvamızı temelden bilmeliyiz.
Kula değil, yalnız Hak'ka eğilmeliyiz.
Asırlar var «bitkisel» bir hayat yaşıyoruz.
Sûr vurmadan yeniden kalkıp dirilmeliyiz.

İsmail Bayram

Almanya postası...

Gazetemiz Sebil'in siz gurbetzede kardeşlerimize âid olan bu sütûnuna çoktan beri yer veremediğimiz için müteessiriz. Ancak bize bildirildiği takdirde, Almanya'daki kardeşlerimizle alâkalı hâdiseleri böyle onlara mahsus bir sütun yerine gazetemizin icabında kapak kısmında dahi değerlendirmek yoluna gittiğimiz malûmunuzdur. Elverir ki, duyulması sâdece Almanya'daki kardeşlerimiz için değil, bütün müslümanlar için faydalı telâkki olunacak bir hâdise mevzuubahis olsun.

Almanya'ya mahsus ilâvelerimizi de, bazı dağıtım ve teşkilât kifayetsizlikleri yüzünden muntazam bir sûrette yürütemedik. Fakat önümüzdeki günlerde bunlara yeniden başhyacağız. Zira yaklaşan seçimler dolayısıyla en kesif propagandaya muhatab olan işçi kardeşlerimizin belli mes'eleler etrafında ikaz, irşad ve tenvirleri artık hayâti bir ehemmiyet taşımaya başlamıştır. Gerçi gazetemizin bütünü bu gâyeye müteveccihtir. Fakat hassaten Almanya'daki kardeşlerimizi alâkadar eden mes'elelere mütedâir istismar ve propagandaları bertaraf ile bu gibi mevzularda gerçek bir mü'min için matlûb olan samimî ve doğru bir kanaatin teşekkülüne medâr olacak malûmâtı tafsilâtlı bir sûrette vermeyi bize düşen bir borç olarak kabûl etmekteyiz.

Defaatle yazmış olmamıza rağmen, hâlâ bize çeşitli bankaların aracılığı ile abone bedeli gönderen kardeşlerimiz vardır. Bunun saymakla bitmiyecek

(Devamı 15. Sayfamızda)

OKUYUCU İLE HASBİHAL

YENİ PARTİ

Bazı okuyucularımız, SEBİL'imizde Resâle-i Nur'la alâkalı neşriyata bir müddettenberi ara verilmiş bulunmasında husûsi bir maksad aramaktadırlar. Bunu yeni kurulan bir parti ile alâkalı sanarak bize gâyet öfkeli ve bazan da edep dışı ifâdelerle dolu mektuplar göndermektedirler.

Üzerinde pek çok şey söylenip yazılması mümkün ve hatta gerekli olan bu «Yeni Parti» *hakkındaki düşüncelerimizi izhar için bir müddet daha sabretmenin lüzum ve fâidesine inanıyor ve şimdilik bunu «asla tasvip etmediğimizi» ifâde ile iktifâ ediyoruz. Sırf bu adem-i tasvipden dolayı hakkımızda menfi propaganda yapan hatta bizi «hâinlikle itham eden» mektuplar gönderen kardeşlerimize (!..) hakkımızı helâl ve kendilerine bir anlayış noksanlığı ile ma'lûl olmalarından dolayı* «Vahdet Risâlesi» *ni bir kere daha okumalarını tavsiye ediyoruz.*

Mes'elenin aslına gelince, bizim Risâle-i Nur külliyatı hakkındaki görüşümüz eskiden ne idiyse yine odur ve bunda hiçbir değişiklik olmamıştır, olmak ihtimali de yoktur.

Neşriyatımızın ana hedeflerinden birinin de «İslâm harfleri» *nin ehemmiyetini belirtmek olduğu meydandadır. Bu mes'eleye Risâle-i Nurlar da vâki temasları tahlil ve tertib eden bir kardeşimizin çalışmalarını* «Risâle-i Nur ve İslâm Harfleri» *ünvanı altında maaliftihar neşrettiğimiz malûmdur. Bu kıymetli incelemeyi yakında ayrıca kitap halinde de çıkaracağız. Yine böyle emek ve çalışma mahsulü yazılar olursa, sütunlarımız bunlara dâima açıktır. Sırf Risâle-i Nur'a yer vermiş olmak için hiç bir tahlil ve terkib vasfı taşımayan motomon iktibasları neşretmeyi doğru bulmuyoruz. Bize gelen son yazılar bu tarzda olduğu için neşretmedik. Aşağı yukarı her müslümanın evinde bir veya birkaçı bulunan risâleleri üzerinde en küçük bir sûrette imâl-i fikretmeden neşretmeye kalkışmak gazetecilikte bize yakışmayan bir «ucuzculuk» ifâdesi taşıyacağına inanıyoruz.*

İslam Harfleri ve islâmî menşe'li kelimelerle teşekkül eden «Hâlis Türkçe» *nin en kuvvetli ve belki de tek müdâfii olan SEBİL'i böyle küçük hesapların içinde sanmak onu anlamamaktan başka bir şey değildir. Mes'eleyi böyle sananlara cevabımız şundan ibârettir:*

«HER ŞEY HAK İÇİN» *DİR!..*

Allahın selâmı, bereketi, âtifeti üzerinizde dâim ve attığınız her adım rıza-yı ilâhiye doğru olsun, aziz okuyucularımız!...

Sebil

Hodri Meydan

Kadir Mısıroğlu

Her fikir hareketinin nihâî hedefi, tatbik mevkiine yükselmektir. Ancak bu takdirdedir ki, kemâle erer ve sâlikleri de tatmin bulur.

Bu tatbik mevkiine yükseliş ise, bir takım gayrıtabiî hâdiselerin yardımıyla sun'î ve zoraki bir sûrette gerçekleşirse, o fikrin ömür ve istikbaline ümid bağlanılamaz. Zira, böylelerinin iktidarları ekseriya âlâyişli bir sûrette başlatılmış olmasına rağmen, uzun müddet devam etmez.

Halbuki, bir fikir, amme vicdanında geniş bir zaman dilimi içinde yavaş yavaş tekevvün ve teşekkül eder de, hayata tabiî bir sûrette doğarsa, onun iktidarı hem metîn ve hem de uzun ömürlü olur. Metîn olur, zira, halk böyle hareketlerin lider kadrosunu derin ve samimî bir tasvibe mazhar kılar. Çünkü umûmî efkâr onları kendi ruh ve emellerinin *«hârika kâşifleri»* kabul edip alkışlar ve bağrına basar. Böyle iktidarlarda idâreciler, ne cebir ve şiddet kullanmak ve ne de halkı yanıltacak bir takım asrî propagandaların sisi içinde saklanmak ihtiyacını hissederler. Bilâkis hakkı vakur bir sûrette *«tebliğ»* ile iktifa ederler.

Böyle iktidarlar, uzun ömürlü olurlar. Zira, zuhurları gibi, temâdileri de, herhangi bir zorlamaya ihtiyaç göstermez. İdâre edenlerle edilenler arasında sağlanan sarsılmaz mânevî birlik ve beraberliğin eseri olan huzur ve sükûn böyle idârelerin bir nevi alâmet-i fârikasi gibidir. Zira, bütün icraat, idârecilere hâricen ilkah edilmiş bir takım heveslerin değil, fıtrî, tabiî ve ictimâî ihtiyaçların eseridir. Bunlar, fikir hareketleri ve onların iktidarları için mevzuubahs olan ilmî ve sosyolojik gerçeklerden bir kısmıdır.

Tarihî vak'aların şahâdetiyle sabittir ki; biz bu her iki tarz idâre altında da yaşamışızdır. Millî vicdanda ma'kes bulmayan ve tasvibe nâil olamayan, hâricî telkin ve telmihlerin eseri olan sun'î ve zoraki fikir hareketlerinin iktidarlarına en iyi misâl, İttihat ve Terakki devridir.

Milletimizin tasvibine bir gün bile mazhar olamamış bulunan bu bâtıl telâkkinin -gitgide fire vermek sûretiyle de olsa- zamanımıza kadar temâdi eylediği ortadadır. Bu devam ediş, onun millî tasvibe nâil olan gerçek millî görüş ve fikir hareketleriyle kıyasını mümkün kılmaz. Zira, bu gibi idârelerin müddeti, fertlerin değil, milletlerin hayatı ölçüsünde muhâkeme edilmek lâzımgelir. Bu bakımdan materyalist garplılaşma hareketinin resmî ve gayrıresmî birçok ictimâî tezâhür sâhasında halâ müşâhede edilmekte olması, hatta aralarındaki sun'î çekişmeye rağmen A.P. ve C.H.P. gibi iki kalabalık partiye sahip bulunması bu gibi idareler için yukarıda koyduğumuz hükmünü nakzetmez. Zira, milletlerin hayatı içinde altmış, yetmiş sene uzun bir devir teşkil etmediği gibi, bir partinin gücü de sadece meb'uslarının sayısına bağlı değildir. Bakınız işte, MSP'nin sâdece elli meb'usuyla yükseksen meb'usu olan CHP'yi de, yüzelli meb'usu olan AP'yi de kaç defa dize getirdiğine şâhid olduk ve olmaktayız

Bunun en yeni misâli şu erken seçim mes'elesidir. Hakikaten seçimlerin Ekim 1977 yerine Haziran 1977 de yapılmasının *«erken»* sayılmaya kifâyet edecek bir öne alış teşkil etmediği meydandadır. Düne kadar CHP liderinin MC Hükûmetine tevcih eylediği tenkidleri şiddetle reddederek hükûmetin kuvvetinden ve devamına mâni hiçbir hâlin mevcud olmamasından gâyet emin bir sûrette bahsetmekte bulunan Demirel, her nedense bütün bu söylediklerini unutarak dün muhâlefet liderinin ileriye sürdüğü iddiaları bugün kendisi kabûl edip onları bir erken seçim iddiasının esbâb-ı mûcibesi kılmaya başlamıştır. Bu dönüşün sebeplerini anlayabilmek için ABD başkanı Kartır'ın husûsî temsilcisinin Türkiye'ye gelişinden itibaren, önce bir takım masonik iş muhitlerinden sonra da aynı köke bağlı yüksek trajlı bazı gazetelerden yükselen akordlu şikâyetleri birlikte mütâlâa etmek gerektir.

CHP'nin ayakları geri gidercesine ve -her hâlinden belli olduğu üzere- istemiye istemiye «peki» dediği bu erken seçim mes'elesinin kuvveden fiile çıkabilmesi için MSP'nin muhâlefetini küçümseyen Demirel, kendilerinin sayı üstünlüklerinin yavaş yavaş birşey ifâde etmez hâle gelmekte bulunduğunu zira bâtıl ve meteryalist garplılaşma fikrinin *«gidici»* MSP'nin temsil etmekte olduğu millî görüşün ise *«gelici»* vasfı haiz olduğunu henüz farkına varmamış ve bir idârede gerçek kuvvet ve itibarı sağlayan hususun, yukarıda sosyolojik bir izahı takdim edildiği üzere istinad edilen fikirlerin millî ruha tetabuku olduğu gerçeğini, henüz farketmemişe benzemektedir. Bu yüzdendir ki, her şeyi sayıdan ibâret zanneden bir mantıkla «efendim 450 kişilik mecliste on kişi istemiyor diye danışma kurulu toplanmayacak, 440 kişinin irâdesi hiçe mi sayılacak!...» diyebilmektedir. Ama bu suâle 27 Mart tarihli Hürriyet Gazetesi'nde mensup olduğu bâtılın akıl hocalarından meşhur Damad Bey şöyle cevap veriyor: «Eğer tüzük öyleyse, kanun öyleyse bunun cevabı evettir. O 440 kişiye düşen önce tüzükteki kanundaki boşluğu düzeltmek, doldurmaktır. Yoksa ona boş vermek değil... Bu tarz davranışların AP'yi hayâl sükûtuna uğrattığının çok örneği vardır. Demokrasi Allahtan ki, Demirel'in sandığı gibi tek kuralı «çoğunluğun dediği olur» dan ibâret bir rejim değildir.»

Damad bu yazısına her ikisinin de temeli materyalist garplılaşma olan AP ve CHP'ye seçimden sonra *«aralarına anahtar sokmamaları»* tavsiyesiyle son vermektedir ki bu da bütün şikâyetlerin MSP'den olduğu, ancak şikâyet sahiplerinin her tarafta millete yabancılaşmış olanlardan geldiği gerçeğini ortaya koymaktadır.

Bu mes'elenin de MSP'nin arzusu istikametinde nihâyete ereceğinden şüphe edilemez. Zira hukukî bir formül bulabilmek maksadıyle şurada onbeş yirmi günlük bir zaman ziyâı, mecburî müddetler yüzünden seçimin Haziran yerine artık Temmuz ayına kaymasını intac edecektir. Bu ay ise, hasat mevsimidir. İştirak nisbetini büyük ölçüde azaltması melhuz bulunan böyle bir mevsimde şimdiye kadar hiçbir seçim yapılmış değildir. Kaldı ki, herhangi bir hukûkî formül bulunduğu takdirde dahi, alınacak kararın -CHP'nin zahirî tavrına rağmen aslında seçimi istememesi sebebiyle- Anayasa Mahkemesi'nce iptale mahkûm olduğu şimdiden bellidir. O halde AP ve CHP'nin bu gayretkeşlikleri MSP'ye yeni bir zafer sağlamaktan öteye geçmiyecektir ki, bu da hiç şüphesiz ihlâsın bereketidir.

Bu ihlâs bereketine en iyi misâllerden diğer biri de MSP lideri muhterem Necmeddin Erbakan'ın bütün dinleyenleri fetheden şu meşhur televizyon konuşmasıdır. Ancak bunun akabinde bazı çevrelerde büyük bir telâş başladığı gözden kaçmamıştır. Gerçekten bazı gazetelerin, bu güzel konuşmanın müsbet tesirlerini izâleye müteveccih hilâf-ı hakikat neşriyatları ile AP ve CHP liderlerinin *«sataşma»* iddiasıyla yeniden televizyon ekranına çıkabilme arzuları, bu telâşın en bâriz tezahürleri olmuştur. Şaban Karataş, seçimler yaklaşırken AP'ye bir azizlik etmek istemiş, fakat silâh geri tepmiş, muhterem Necmeddin Erbakan'ın cevabî konuşmasıyle netice AP ve hatta CHP'nin aleyhine tecellî etmiştir. Şimdi bunu düzeltmek için konuşmaları *«dedim, dedi»* mantığı ile ilânihâye yürütmek hevesinde gözükmektedirler. Mâruf sözdür; yenilen pehlivan güreşe doymazmış!...

Halbuki böyle yollara tevessüle ne hâcet... Muhterem Necmeddin Erbakan konuşmasında kendilerini millet huzurunda bir açık oturuma dâvet etmiş değil midir?!... Bunu duymamazlıktan gelmişlerdir. Halbuki bu dâvet açıkça bir *«Hodri meydan!...»* demektir. Müdâfaa edegeldikleri fikirlerin salâbetine güveniyorlarsa niçin kaçıyorlar ve açıkça millet huzurunda vâki' bir daveti cevapsız bırakıyorlar!...

Yakın tarihimizde **Meçhûl kahramanlar**

Trabzon Meb'usu Şehid-i Muazzez

ALİ ŞÜKRÜ BEY

«Müddei tarih ve vatandır!..»

Ali Şükrü Bey

Kadir Mısıroğlu

9

Bu son Osmanlı Meclis-i Meb'usanı'nın İttihadçılık rûhu ile muallel bulunduğu ve bu hâlin, bilâhare nüvesini teşkil ettiği Ankara'daki meclise de intikal ettiği ve O'nun icraatının da malûm istikamette ilerlemesinde en büyük âmil bulunduğu, her türlü şüpheden berîdir. Bu mecliste M. Kemal Paşa ve arkadaşlarının bir nevi mümessili demek olan Rauf Orbay ve arkadaşlarının müessiriyetini ve takib ettikleri hattı hareketi gösteren şu sözler, bizzat Rauf Bey'den sâdır olmuştur.

«Biz ilk iş olarak, kuva-yı milliyeci arkadaşlardan seksen kadariyle -esasen Ankara'da iken konuşup kararlaştırmış olduğumuz- «Felâh-ı Vatan» grubunu kurduk. Bütün meb'usların sayısı yüzkırk olduğundan, grubumuz mevcudun yüzde altmışını teşkil ediyordu. Meclis çok müşkül şartlar altında çalışıyordu. Meb'uslardan bir kısmının, henüz durumu lâyıkıyle kavramamış ve bilhassa Hürriyet ve İtilâf Fırkası ile, onu kuvvetle desteklemekte devam eden Pâdişahın tesiri altında kalmış olmalarından dolayı, sık sık anlaşmazlıklar oluyor ve her konuda tam bir birliğe varmak kolay olmuyordu. Ben bir taraftan meclis dışındaki, henüz millî hareketimizin mânasını kavrayamamış olanlarla da uğraşmak zorunda kalıyordum. Tıpkı Pâdişah ve etrafındakiler gibi, nedense bir türlü içinde bulunduğumuz durumun fecaatini lâyıkıyle anlayamadıkları için, ancak düşmanların merhametine sığınmakla kurtulunabileceğini sanmak gafletine düşmüş meselâ Prens Sabahaddin Bey ve sâire gibi niceleri vardı ki, ben İstanbul'daki vaziyetim icabı temas ettiğim bu gibileri de elden geldiği kadar uyarmağa çalışıyordum. Meclis, İstanbul Hükûmeti'nin İngilizlere âlet olarak harekâtta bulunmaması ve onların elinde oyuncak hâle gelmemesi için azamî dikkat ve titizlikle çalışarak mürakabe vazifesini de yaparken en esaslı işlerimizden biri olan «Misak-ı Millî» davasını da ihmâl etmemiştik.

28 Ocak günü gizli toplantıda kabûl ve imza edildikten sonra 17 Şubat'taki açık oturumda tekrar reye konup alkışlarla kabul edilen «Misak-ı Millî» millî Mücâdele'nin «gâyesi» olarak elde tutulup, böylece tarihe devredilmiştir.» (24)

مجلس مبعوثان

ضبط جریده سی

اوچنجی دورهٔ انتخابیه — بشنجی اجتماع

١ نجی انعقاد

٣ محرم ١٣٣٧ [پنجشنبه] ١٠ تشرین اول ١٣٣٤

مندرجات

	صحیفه
— رسم افتتاح	١
— نطق همایون صورتی	١
— رسم تحلیف	١
— شعبه تعیینی	٢
— عریضهٔ جوابیه انجمنی انتخابی	٣
— دیوان ریاست انتخابی ، رئیس انتخابی	٣

رسم افتتاح

سلطان محمد خان سادس حضرتلری بعدالظهر ساعت بری اللی دقیقه گچه مجلس ملی دائره سنی وساعت ایکی یی اون بش دقیقه گچه محفل همایونی تشریف بیوررارق ولیعهد سلطنت دولتلو نجابتلو عبدالمجید وشهزاده دولتلو نجابتلو سلیم افندیلر حضراتی ، هیئت وکلا ، هیئت اعیان ومبعوثان ، سفرای اجنبیه ، رجال علمیه وملکیه ، رؤسای روحانیه ، ارکان وامرای عسکریه ، مدعوین سائره حاضر بولوندقلری حالده صدر اعظم محمد طلعت پاشا حضرتلری طرفندن صورتی آتیده مندرج نطق همایون افتتاحی قرائت ایدلمشدر :

نطق همایونه صورتی

« محترم اعیان ومبعوثان »

« برادر مکرم خاقان مغفور سلطان محمد خان خامس حضرتلرینك »
« ٣ تموز ١٣٣٤ تاریخنده وقوع ارتحالی اوزرینه بالارث والاستحقاق »
« مقام سلطنت وخلافتی اشغال ایتدم ومجلس مبعوثانك اعتمادینی حائز »
« اولان حکومتی ابقا واصدار ایلدیکم خط همایونمده امنیت و وفاق »
« واتحاد داخلینك تأسیس و ادامه سی بیوك اوزون سوزن حربك »
« تأثیرات گوناگوندن مضطرب اولان ملتمك اضطراباتنك تهوینی »
« وامانه خصوصنك وظیفه لرینی قهرمانانه برصورتده ایفا ایتمکده »
« اولان اردولرمك احتیاجاتنك تنظیم وتطمینی وشرفلی برصلح بولنك »
« تحریسنی امر ایتدم . اوزون حرب سنه لرینك رهگذار مساعیمزه »
« ییغدیغی مشکلاتك ازاله سیله مشغول وبوخونین وهولناك »
« مجادله نك نهایتنه سلاحلرمز المزده متین وساکن منتظر بولوندیغمز بر »
« صرده بالقان جبهه سنك دشمنلر طرفندن یارلمسی وبالنتیجه بلغارستانده »
« تحصل ایدن هیجان بلغار حکومتنی منفرد برصلح عقدینه اجبار »
« ایلدی . بو طرفدن وضعیت جدیده نك استلزام ایتدیکی تدابیر »
« سریعهٔ عسکریه یه درحال مباشرت ایدیلرك متفق اردولر بالقانلره »
« ورود وحکومتمده مملکتك اسباب مدافعه سنی تأمین ایده جك تدابیره »
« توسل ایلمش ودیکر طرفدن آمریقا رئیس جمهوری موسیو ویلسونه »
« حرب عمومینك تسویهٔ قطعیه سنك و مستقبل مناسبات مللك »
« استنادگاهی اولمق اوزره درمیان ایلدیکی اساسات دائره سنده صلح »
« مذاکره سنه حاضر اولدیغمز بز و متفقلرمز طرفندن بیلدیرلمشدر »
« اتخاذ ایدیلن تدابیر عسکریه وسیاسیه نك بزی متفقلرمزك یاننده »
« حیثیت وشرفمزله متناسب بر صلحه ایصال ایلیه جکندن امیدوار »
« بولونیورم . وطنك بیوك بر قسمی دشمندن تخلیص ایدلمش »
« ایسه ده هنوز پك قیمتلی اقسامی آنك استیلاسی آلتنده بولونیور »
« اردومك قهرمانانه باشلادیغی وظیفه سنی شرفله ختامه ایردیره جکنه »
« امینم برکالدر . جناب حقك جمله مزی نور وأسدن قورومسنی »
« وتشتت واختلافه میدان ویرلمیه رك بیرلرمده مشکل مساعیکزده »
« موفقیت احسان بیورمسنی تمنی ایله مجلس عمومینك اوچنجی »
« دورهٔ تشریعیه سنك بشنجی اجتماعنی کشاد ایلرم . »

— رسم تحلیف

نطق همایونك قرائتنی متعاقب آناطولی قاضیعسکری اسعد افندی طرفندن دعا ایدلدکدن صوکره ذات حضرت پادشاهی ، برای تحلیف کرسی ریاستی تشریف بیورمشلردر . بو اثناده کرسی ریاستك صاغ طرفنده مجلس اعیان برنجی رئیس وکیلی عبدالرحمن شرف افندی وصول طرفنده مجلس مبعوثان رئیسی حاجی عادل بك افندی اخذ موقع ایلمشلردر .

● **Sultan Vahideddin merhumun, Zabıt Ceridesinde neşredilen ve Sadrıazam Talât Paşa tarafından okunduğu bildirilen son Osmanlı Meb'usan Meclisi açış konuşması.**

Evet, yalnız Rauf Bey'in değil, herkesin kabûl ve ifâde ettiği üzere *«Millî Mücâdele'nin gâyesi»* ni teşkil eden *«Millî Misak»* bu son Osmanlı Meb'usan Meclisi'nde kabûl ve ilân edilmiştir. Fakat, haklarımızın -hiç şüphesiz- asgarisini tesbit eden bu misâkın bil'âhare 18 Haziran 1920 de Ankara'da T.B.M. Meclisince de aynen kabûl ve ilân edilmesi, bu iki meclis arasındaki -işâret etmiş olduğumuz- fiilî ve fikrî berâberliği ve birinin, diğerinin devamı olduğu gerçeğini ortaya koymuyor mu?!... Ancak, son Osmanlı Meb'usan Meclisi'nin bir millî misak kabûl ve ilân ederken bunun muhtevasını *«asgarî»* ye inhisar ettirmesini tabiî saymak -bir dereceye kadar- mümkündür. Zira harbden yeni çıkılmış olduğu malûmdur, amma Ankara'nın yeni ve zinde bir hamleyi temsil etmekte olmasına rağmen hiç olmazsa bundan *«bir miktar daha fazla»* sını taleb eylemek yoluna gitmemesini anlamak ve izah etmek cidden müşküldür. Hele Lozan'da Yunan'a karşı halâ anlatıla anlatıla bitirilemiyen şu meşhur zafer kazanılmış olmasına rağmen bu asgarinin dahi gerçekleştirilememesi ve son Osmanlı Meb'usan Meclisi'nin -tâbir câizse- ölüm ânında bile râzı olmadığı bir takım tâvizlerle, Millî Misak'ın yamalı bir bohça hâline getirilmesi ve bin netice muhtevasının daha da asgariye indirilmiş bulunması hazindir. Bu keyfiyeti de, bilâhare T.B.M. Meclisi'nde konferans müzâkerelerinin inkıtaı sebebiyle vâki müzâkereler hengâmında yine en güzel bir sûrette Ali Şükrü Bey merhum ifâde edecek ve *«Mehmedciğin süngüsü ile kazanılan muazzam zafer, Lozan'da hebâ edilmiştir.»* (25) diyecektir.

Bu son Osmanlı Meb'usan Meclisi ile alâkalı olarak üzerine parmak basılacak en ehemmiyetli hâdise -evvelce bir nebze temas etmiş olduğumuz üzere- Meclisin feshi ile meb'usların

Ankara'da toplanmak üzere dağılmalarıdır ki; Ali Şükrü Bey merhum, buna müteallik karara muhâlif kalmış ve bunu önlemeye çalışmıştır. Acaba niçin?!.. Evet, acaba niçin?! Bu suale verilecek cevap yakın tarihimizin kördüğüm haline getirilmiş en girift mes'elelerinden birini çözeceği gibi, Ali Şükrü Bey merhumun şahsiyyet, dirâyet ve ileri görüşlülüğünü de ortaya koyacaktır. Zira bu, yakın tarihin anlaşılmasında -tâbir câizse- «*anahtar hâdise*» lerden biridir. Şöyle ki:

Bu meclisin İstanbul'da 12 Ocak 1920 de toplandığı malûmdur. Düşman işgali ise, bundan çok daha önce gerçekleşmişti. Hakikaten 30 Ekim 1918 tarihli Mondros Mütârekenâmesi'nin üzerinden iki hafta bile geçmeden 13 Kasım 1918 de ellibeş parça harb gemisinden mürekkeb müttefik düşman donanması, İstanbul Limanını doldurmuş 23 Kasımda da İşgâl Kuvvetlerine mensup kumandanlardan Franse Desperey, İslâm - Türk tarihinin büyük hükümdarı Sultan Fâtih'i güya takliden ve bir nevi intikam almak hissiyle aynen onun gibi beyaz bir at üstünde ve ekalliyetlerin alkış, yaşa varol gibi şamataları arasında şehre girmişti. Şimdi aradan tam birbuçuk yıl geçtikten sonra ve zâhirde hiç bir sebep yokken 16 Mart 1920 de -bilhassa İngilizler'in- İstanbul'da anî bir sûrette ve tâbir câizse «*işgâl içinde işgâl*» mahiyetinde bir takım hareketlere kalkışmaları neyin nesiydi?!...

Hakikaten durup dururken ani bir kararla ve gece baskını sûretinde önce Şehzadebaşı'ndaki karakolu basmaları, oradaki bir kısım mızıkacı efrâdını uyurken şehid etmeleri ertesi gün de, Meb'usan Meclisi'nin kapısına süngüyle dayanmaları, bazı meb'usları sürgün veya habsetmek istemeleri, kısaca Meclisi çalışamaz hâle getirmeleri acaba ne gibi sebeplere müsteniddi?! İşte bu hususları bir nebze şerh ve izah etmek istiyoruz:

---

(24) —Feridun Kandemir— Hatıraları ve söyleyemedikleri ile Rauf Orbay, İstanbul, 1965 sh. 46 vd.

(25) Ali Fuad Cebesoy'un siyâsî hâtıraları - İstanbul 1957 sh. 281

TÜRKÇESİ

Ahmed SELÂMÎ

Maarif Vekili AP'li Ali Nailî Erdem şerîatçılığın tam karşısındaymış

Evvelâ vesikayı görelim:

1977, 2 nci dosyadaki zabıtlar.
Millî Eğitim Bakanlığı:
5. Bütçe Karma Komisyonu...
B: 108. Naim. 11.
Başkan: İ. Sezgin
Kâtib: Hasan Buz.

Ali Nâili Erdem devamla:

«... *Sayın Başkan, huzurlarınızda kelimelerin üzerine basa basa tekrar ediyorum: Biz, komünizmin de faşizmin de, şeriatçılığın da tam karşısındayız...*» «...... *Sayın Başkan, ben, huzûrunuzda hepsini birden tel'in ediyorum.*»

A.P.'li Maarif Vekili Ali Nâili Erdem'in, «*kelimelerin üzerine basa basa tam karşısında*» olduğunu beyân etdiği tehlikeye bakınız: «*Şerîatçılık...*» Şeriatçılığın, İslâmcılıkdan, Kur'ancılıkdan ve Allahçılıkdan zerre kadar farklı yeri olduğunu bu vekîl isbât ederse, biz de kendisine katılmıya söz veriyoruz. Ama, bu vekîlin başında bulunduğu Maarif Vekâleti tarafından bastırılan ve adı «*Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü*» olan eserin, 3 ncü cildinin 341 ve 342 nci sahifelerinde şöyle yazıyorsa, bu zât, Allah ve Rasûlü ile yüzmilyonlarca müslümandan afv niyâz edip tövbekâr olacak mıdır? İşte o yazılar:

● «*ŞERÎAT:* Allah tarafından peygamber vâsıtasıyla vaz' ve tebliğ olunan hükümleri hâvi ilâhî kânûn yerinde kullanılır bir tâbirdir. *Şerîatın* Türk Hukuk lûgatindeki izâhı şöyledir: İbâdet ve muâmelâta müteallik olan dînî ahkâmın hey'et-i mecmuâsıdır ki, bunlara (Ahkâm-ı Şer'iyye-i ilmiyye) denir. Cem'i şerâyi'dir.

Mamafih *Şerîat* tâbiri, *DİN MA'NÂSINA DA MÜSTA'MELDİR.* Bu takdirde hem *ahkâm-ı asliyye* denilen i'tikâdıyyâtı, hem de *ahkâm-ı fer'iyye* denilen ibâdât, ahlâk ve muâmelâtı ihtivâ etmiş olur.

Şer'î, şir'a, meşr'a, hükümleri esâsen insanı bir nehre, bir su menbaına götüren yol ma'nâsınadır. *DÎNÎ AHKÂM DA İNSANLARI İCTİMÂÎ VE MA'NEVÎ HAYÂTIN MABİHİL KIVÂMI OLAN BİR FEYZ VE İTİLÂYA YETİŞTİRECEK BİR TARİKAT-I İLÂHİYYE OLDUĞU CİHETLE ŞER'Î NÂMINI ALMIŞTIR.*

Şerîat Erriyâz'üs-sofiyye'de (cüz 1, s. 61) hakikatle bir arada bahis mevzuu edilmiş ve şöyle izâh olunmuşdur:

Şerîat: İltizâm-ı ubûdiyyetle emirden ve müşâhade-i Rubûbiyyetden ibâretdir. *Şerîatla* müeyyet (kayıtlı) olmıyan hakikat merdût ve matruhdur (reddedilmiş ve tarh edilip çıkarılmışdır.)

... *ŞERÎAT*, emir ile vâcib olduğu cihetden hakikatdir. Hakîkat, Hak Sübhânehû ve Teâlâ'nın marifetini bilmek ile memur olduklan cihetden *Şerîatdır.*

Osman Ergin Mecelle-i Umûr-ı Belediyye, c. 1, s. 567 hâşiyesinde şunları da yazıyor:

«... Kâffe-i umûr ve *muâmelât-ı Şer-i Şerîfe* tevfik etmek dâiyyesinde oldukları ifâdelerinden anlaşılan Osmanlı padişahları, ısdâr etdikleri her fermân ve ahkâmda *Şerîatdan* bahsetmeği ihmâl etmemişlerdir...»

Şu da Maarif Vekâletinin bastırdığı ve bâlâda zikredilen sahifeden:

ŞERİAT KİM SARÂ-YI KİBRİYÂDIR
HAKÎKAT MÜLKÜDÜR MUHKEM BİNÂDIR
ÂNIN BİR TÂŞINI HER KİM KOPARSA
YERİNE BÂŞINI KOYMAK REVÂDIR
İbn-i Kemâl

● İşte A.P.'li Ali Nâili Erdem'in vekil olarak başında bulunduğu Maarif Vekâleti, adı geçen eseri ile, *ŞERİAT* hakkında yukarıya aldığımız ma'lûmâtı vermektedir. Biz, sâir kaynaklara mürâcaata lüzûm görmeden bu ma'lûmatla iktifâ edecek; ve Maarif Vekili olan zâta soracağız:

1 — *Şerîat* bu olunca; *Şerîatçı* da Şeriata tabi', ona bağlı olan, ona gönlünü veren yani îmân eden bulununca; *Şerîatçılık* da Müslümanlık demek olmıyacak mıdır? *Şerîatın,* din yani İslâm ma'nâsına da müsta'mel bulunduğu yukarıda beyân olunduğuna göre, *Şerîatçılığın*, Müslümanlık veya İslâmcılık ma'nasından başka herhangi bir delâleti olduğu iddia edilebilir mi?

2 — *Şerîatçılığa* yani Müslümanlığa yani İslâmcılığa kendisini nisbet eden bir ferd, «*huzurlarınızda kelimelerin üzerine basa basa tekrar ediyorum: Biz, komünizmin de, faşizmin de şerîatçılığın da tam karşısındayız*» deyişden anlaşıldığına göre, bir faşist ve bir komünistle aynı kefeye konup, aynı şekilde tel'-ini müstahık bir mahlûk sayılmış olmuyor mu?

3 — Maarif Vekili olan zâtın babası ve dedesi, mutlaka *Şerîatçı* yani Müslüman yani İslâmcı olup; Kur'anla, namazla, oruçla, hacla, hulâsa Allah'la alâkalı bir mü'min ve müslim idi ise, bu zat, *aslından* neye ayrılıyor? Aslını inkâr etmenin kime ne faydası olmuşdur?

4 — A.P. Maarif Vekîli olan zât, «*kelimelerin üzerine basa basa komünizmin de, faşizmin de, Şerîatçılığın da tam karşısında*» olduğunu ve «*bunların hepsini birden tel'in*» etdiğini gibi; şecaat arzedercesine olmasa bile, «*kelimelerin*» şurasına burasına dokunarak ve tam «*karşıdan*» değil de köşeden bucakdan da olsa, *masonizmi* ne zaman tel'in edecekdir?

Efendiler!

Şerîat, mukaddes ve muazzez İslâmiyetle aynı ma'nâya da gelir; ve bu, 1400 senedir milyarlarca müslüman tarafından avaz avaz bağırılıp durur; ve Kur'an, *Şerîata* ittiba' etmeyi apaçık ortaya koyarken, *Şerîatçılığı* yani Müslümanlığı, Komünizm ve faşizmle bir kefeye koyup tel'in etmek, en azından nâmütenâhi bir cür'et ve Allah'a isyan değil midir? Bugün, «*ben müslümanım!*» diyen hangi fert *şerîatçı* değildir? Hangi müslüman *Şerîatın* tatbîkini yani namazın, orucun, zekâtın, hulâsa topyekûn Kur'an âyetlerinin tatbîkini istemez? Kur'anın bir tek hükmünün tatbikini istememek, Müslümanlığın haricine çıkmaya yani irtidâd etmiş olmaya kâfi değil midir?

Allah Azze ve Celle Hazretleri, tatbîkini istemediği hükümler vaz'ederse, bu, abesle iştigâl olur ki, O, bundan münezzehdir.. Öyle ise müslüman olmanın bir tek çâresi de lâfla dine hürmetkârlık, mukaddesata saygılılık ve camilerde fotoğraf çektiricilik değil; Allah'ın bütün kânunlarına yani Şerîatına kalbî bir sevgi ve bağlılık beslemekdir...

● FİLDİŞİ KULEDEN

Cemil Meriç

Bir neslin intiharı yahut Anarşi değil Anomi

6

Bir kelimeyle, anarşizm, XX. asır ortalarında, siyasî bir hareket olarak çöküş halindedir ama entelektüel tesiri, dolambaçlı olarak, devam etmektedir. 1950 sonrası anarşistlerinin üzerinde durdukları, ademi merkeziyetin her sahada lüzumlu ve arzuya şayan olduğudur, siyasî plüralizme bir nevi katılıştır bu. Modern ilimlerin ve teknolojinin gelişmesi, küçük komünotelerden kurulu devletsiz bir düzen içinde, adem-i merkeziyeti büsbütün zarurî kılmıştır. Bu görüş Aldous Huxley'in **«İlim, Hürriyet ve Barış»** adlı kitabında (1946) en açık ifadesini bulur. Sir Herbert Read de aynı kanaattadır (**«Anarşizmin Felsefesi», 1940), «Anarşi ve Nizam», 1954).** Gerorge Orwell'in eserlerinde de aynı inanca şâhid oluyoruz (**«Katolonya'ya Saygı», «Bindokuz yüz seksen dört»).** Anarşist fikirlere, İngilizce **«Freedom»** gazetesinde ve sair ingiliz dergilerinde halâ raslanmaktadır.

□ Anarşizm ve Talebe Hareketleri

Anarşist faaliyetlerin Avrupa'nın çeşitli ülkelerinde nasıl geliştiğini anlatacak değiliz, aydınlatmak istediğimiz, 1960'larda başlayan öğrenci hareketleriyle anarşizm arasındaki münâsebetler, başka bir tabirle benzeyiş ve ayrılıklardır. Britannica Ansiklopedisi şöyle diyor: Anarşist davranışın (anarşist doktrinin değil) bazı yankılarını 1960'ların öğrenci radikalizminde ve gençlik direnişlerinde -meselâ 1964-65'de Amerikanın Kaliforniya (Berkeley) üniversitesinde, 1968'de Kolombiya Üniversitesi'nde ve daha bir çok amerikan üniversitesinde görülen hareketlerle üniversite dışı gençler arasında bazı direnişlerde - bulmak kabildir. Benzer hareketler başka ülkelerde de görülmüştür: Sorbonne'da (Paris), Madrid Üniversitesinde, Roma Universitesinde, Prag öğrenci mitinglerinde... bunların hepsi de 1968'de olmuştur. Ve dev şirketlere, orduya, bürokrasiye karşı besledikleri güvensizlik ve kin yönünden anarşizm'e benzerler; hepsi de ferdin kendi kendini serbestçe ifâde etmesinden yanadırlar (tam bir hürriyet, uyuşturucu maddeler kullanmak hürriyeti de dahil); iradî olarak kurulacak örgütlere inanırlar, ferdî eylemi ve kişi müdahalesini tercih ederler. Benzerlikler bu kadar. Ayrıldıkları taraflara gelince.. kanunları, siyâseti, hükümeti, amaçlarına -içtimaî refah, medenî hürriyetler gibi- varmak için vasıta olarak kabul ederler. Demek ki, bu yeni hareketler hürriyetçidir, anarşist değil. Anarşistlerin ayırıcı vasfı devleti reddetmek; öğrenciler ise, devlete güvenmez, şüpheli bulurlar onu ama siyasî sistem içinde çalışmakdan çekinmezler. Kısaca, bu öğrencilere karşı yöneltilen anarşizm ithamı yersizdir. 1965'de, Berkeley'de sorguya çekilen altıyüz'den fazla nümayişçiden hiç biri anarşist olduğunu kabul etmemiştir.

«Tarafsız» müşâhidlerin kanaatı bu. Çağdaş marksist'lere gelince; sosyalizmle anarşizmin iki düşman kardeş olduğunu arzetmiştik. 1872'lerden sonra bu iki düşman kardeş arasındaki uçurum genişler; giderek kardeşlik yerini çetin ve amansız bir kavgaya bırakır. Zaman zaman el ele veren iki mezheb, İspanya iç savaşından sonra büsbütün uzaklaşır birbirinden. Asrımızda, «ilmî sosyalizm»in yeni sol ismi altında nâmeşru' çocukları belirir. Fakat bütün bu itizâller, -ortodoks marksistler tarafından- bazan açık, bazan kapalı ama hemen daima sert bir aksülâmelle karşılanır. Kilise hiçbir **«sapıtış»**ı affetmez. Hele 60'dan sonraki talebe hareketlerine karşı son derece hırçın ve insafsızdır. Onları toptan mahkûm eder. Anarşizmin her kıpırdanışı -sırf entellektüel plânda da olsa- marksistleri telâşa düşürür. Onlara göre gençlik hareketleri sosyalizmin zaferini baltalayan birer küçük burjuva direnişidir; başka bir deyişle, düpedüz anarşizm'dir. Jacques Duclos, hortlamak istidadı gösteren bu eski düşmanı tepelemek için kaleme sarılır: «Dünün ve Bugünün anarşistleri» (1968) anarşiyi yerden yere vuran bir kitapçık. Yazara göre anarşistler her çağda ve her ülkede «gerici kampta, karşı devrimciler safında» yer almışlardır. Sahneye çıkışları, işçi sınıfının büyük başarılar kazandığı dönemlere rastlar. Nitekim 60'ların Almanyasında da öyle olmuştur. **«Tantanalı bir ün kazanmış olan Baeder-Mainhoff çetesi de maceracı eylemlerine, tam işçi hareketlerindeki bu şahlanış döneminde»** başlar. **«Biraz farklı biçimleriyle de olsa aynı şeyler, Japonya, Fransa, İtalya, A.B.D gibi öteki sanâyileşmiş ülkelerde de»** tekrarlanır. Bunların işçi hareketleriyle hiçbir ilgisi yoktur. **«Anarşizm her zaman İşçi hareketine asalak olmuştur.»** Anarşizmi besleyen sosyal taban: küçük burjuva tabanı. İntelijansiya insafsızca sömürüldüğü için aşırı uçlara kaymaktadır. **«İntelijansiya içinde en açık, en aşırı isyanın temsilcisi talebeler».** Bu şaşkın delikanlılar **«silâhlı-savaş kavramına, marksizm-leninizmle hiç ilgisi olmayan bir öz koymaktadırlar».** Hepsi de şuursuzlukların cezasını çekmiş; bir çoğu **«demir parmaklıkların ardına tıkılmıştır.»** Bütün bu faaliyetler, sonunda, **«gerici güçler»**in işine yaramıştır. Hülasa **«anarşizmin rüzgârları-gerek dün, gerekse bugün- gericiliğin yelkenini şişirmektedir».**

(Devamı var)

• TESBİT

Sadık Özarslan

«Kime arzedeyim hâlim?»

Yanlış hatırlamıyorsam, bir türkü içinde geçen tek mısra bu. Hâlimizi anlatması ve aydınlatması bakımından denk düştü de yazıma başlık olarak seçtim. Evet; kime arzedeyim hâlim bilmem ki.

Ahlâk... Nizâm-ı âlemin kendisiyle kâim olduğu keyfiyet.. Ahlâk... İnsanı, insan yapan husûsiyet. İnsanın kemâli ahlâk iledir. Ahlâksız insana nasıl «insan» denir? Şimdi dinamitleniyor, yıkılmak isteniyor bu haslet. Korkunç birşey bu... Kimisi ahlâk'ı hiç kâle almazken, kimisi de onun zamana ve zemine göre değişebileceğinden söz ediyor; İslâm Ahlâkına bühtanda bulunuyor. İslâm değişmez ki; ahlâkı değişsin... Senin o dediğin felsefî ahlâk, bâtılların ahlâkı. İslâm ebedî Hakk... Kalk da İslâm'ın ahlâkına bak. Fakat görmek için bak, inanmak için bak!

Şunun için yazıyorum bunları, Emanuella adında bir filim var imiş... Masal anlatmıyorum; bu, şimdi var imiş. Bütün gerçeklerin ve bütün değerlerin masallaştığı ve masalın da «öykü»leştiği bir cemiyette; «Öykü»lerle uyutulan insanların bulunduğu bir cemiyette, yânî bizim cemiyetimizde «Emanuella» adında bir filim varmış... Oynanan ve oynattıran bu filim; baştan aşağıya ahlâksızlıklarla dolu imiş. Neticede mahkeme, oynamamasına karar verip filmi piyasadan kaldırmış. Ve lâkin filimciler, bu sefer Danıştay'a başvurmuşlar. Filimleri başlarına vurulmamış... Ne olmuş diyeceksiniz? 27.2.1977 Tarihli Tercüman'ın İnci'sinde Rauf Tamer'i okuyalım... Danıştay kararını vermiş. Kararının esbâbı mûcibesini de şöyle göstermiş:

«Zamanımızda her alanda gelişen kadın hakları, ona cinsel özgürlük de tanımalıdır. Siyasal ve ekonomik özgürlüğe sâhip kadının cinsel özgürlüğe sâhip olmadığını kabûl etmek olanak dışıdır. Emmanuella, kadının cinsel özgürlüğe kavuşmasını başarılı bir sinema dili ve tekniği ile anlatmaktadır.»

Yorum yok! Bu hâdise bana 25.1.1969 tarihli Milliyet Gazetesi'ni hatırlattı. O gün, adı geçen gazetenin birinci sâhifesinde aynen şöyle bir haber vardı:

«... Yargıtay Ceza Kurulu, gençlerin alenen sokakta öpüşmelerinin suç olmadığına karar vermiştir. Bir dâvâda (genç bir kızla erkek arkadaşının sokakta öpüşmelerinin suç olduğu) yolundaki mahkeme kararını reddeden Yargıtay Beşinci Ceza Dâiresinin bu kararını Yargıtay Ceza Genel Kurulu kabûl etmiştir. Ceza Genel Kurulu'nun kararında özetle şöyle denilmektedir: Sanıklardan N. ve O.nun, kız ve erkek arkadaşlığının sağladığı yakınlık dışında, öpüşmekten maada alenen hayâsızca bir harekette bulunmadıkları anlaşılmıştır.»

Şimdi yazımın başlığına tekrar döneyim ve tekrar edeyim ki: «Kime arzedeyim hâlim?» Çocuklarımıza ve gençlerimize en ahlâksız filimler açık açık gösterilecek... Filâncanın kızını, fişmekânın oğlu hem de sokak ortasında şapır-şupur öpecek. Ve bunlar suç sayılmayacak! Pes doğrusu!

Bildiğime göre bizim kanunlarımızda «Umûmî ahlâka mugayir davranmamak» biçiminde bir madde vardır. Pekiyi amma Emmanuella, hiç olmazsa «umûmî ahlâka mugayir» değil mi? Ve sonra «cinsel özgürlük»den kasıt ne? Kadınlar için cinsel özgürlükden ne anlamalıyız? Bu hakkı her kadın kullanmaya kalkarsa, her oğlan sokakta gördüğü her kızı öpmeye kalkışırsa hâlimiz nice olur? Sorarım efendiler, nice olur? Sen, ben, o... siz, biz, onlar; râzı olur muyuz bu hâle? Ayıp denen birşey var kardeş, âr denilen bir şey var! Ben; âilemi, ben; kızımı, ben; ahlâkımı müdafaa ediyorum. Bu, benim en tabiî hakkımdır. Kim olursa olsun, nereden gelirse gelsin... ahlâkımı yıkmak, âile ocağımı dağıtmak ve kızıma musallat olmak isteyenlerle ben, sonuna kadar ve gücümün yettiğince mücâdele ederim. Çünkü hakkımdır, vazîfemdir bu benim.

Lütfen herkes dikkatli olmalı, herkes dikkatli konuşmalı ve hiç kimse Müslüman Türkiye'de yaşadığını asla unutmamalıdır. İtimadları sarsmak, itibardan ve gözden düşmek de kötü şeydir; anarşiyi dâvet edici şeydir. Unutulmasın ve doğru-dürüst davranılsın. Bilinsin ki; bu ahlâklı millet dâima ahlâklı kalacak, ahlâksızlığın kökünü muhakkak kazıyacaktır. Düşünülerek, düşünerek hareket edile. Düş görmek değil, düşünmek gerek. Hâlimi arzedeceğim insanlar; anladınız mı şimdi ne demek istediğimi? Allah, anlayışlı ve kavrayışlı insanlarımızın eksikliğini göstermesin.

ortadoğu/dan

SAİD ŞAMİL

YAHUDİ DÂVÂSI ve FİLİSTİN

Fakat bir tarafını geniş bir askeri kadro ile muhasara etmekten de kendilerini alamadılar. Mandater Devletin dinî ve millî müesseselere hürmette bulunması Cemiyeti Akvam tarafından kendilerine verilen manda beratında meşruttu. Arap Devletlerinin buna dayanarak Cenevre'deki Cemiyet-i Akvam müessesesini harekete geçirmesi lâzımdı. Müftü, bu icraatı üç hafta binada mahsur bekledi. Burada kendine ve teşkilâtına âid mahrem evrakı tasfiye ettikten sonra beklenmedik bir şekilde Lübnan'da ortaya çıkıverdi. Bu hadiseyi İngilizler de Yahudiler de herkes gibi radyoya akseden neşriyattan öğrendiler. Müftü, kendini sımsıkı saran İngilizlerden nasıl kaçabildi? Filistin'in her tarafında kurulan barikatları nasıl aştı?. Lübnan hududundaki kontrollardan nasıl geçti? Bütün bunların çözümü Filistin davasında Büyük Müftü'nün hayatı gibi esrar perdeleri gerisinde kalacaktır...

Müftü'yü takiben birçok Filistin'li şahsiyet can kaygusuyla komşu Arap memleketlerine iltica zorunda kaldılar. Bu uzaklaşmaların Filistin mücadelesi üzerindeki tesiri menfî oluyordu. Vâkıa Müftü Lübnan Dağları'nda kendine has bir karargâh kurmuştu. Oradan bütün varlığıyle mücâdeleyi idame ettirmeye çalışıyordu. Fakat, bütün bunlar onun Filistin'de bıraktığı boşluğu doldurmaya kâfi gelmiyordu. Buna rağmen İngilizler tarafından ihdas edilen bu müşkilât Filistin'de millî savaşın tekrar alevlenmesine mâni olamadı.

Bu kerre yeniden başlatılan savaşın idaresini Müftü'nün birâderzâdesi Abdülkadir El Hüseynî ele aldı. Gerillâ metodunun üstadı olan bu genç mücâhid, az bir zaman zarfında İngiliz kuvvetlerinin temerküz ettikleri şehirlerle bazı müstahkem mevkiler hariç, bütün Filistin'i kontrolü altına almaya muvaffak oldu. Bunun üzerine İngiliz Hükûmeti Woodhead nâm bir zatın riyâsetinde yeni bir hey'eti yola çıkardı. Bu hey'et Filistin'de Lord Bill'in riyasetindeki Kraliyet Komisyonu tarafından ileri sürülen taksim plânının reddedildiğini ve Arap mümessillerinin iştirâkiyle Londra'da yapılacak bir toplantıda Filistin mes'elesinin Arapları tatmin edici bir sûret-i halle bağlanacağı vadini tekrar ileri sürmeye başladı.

1938 sonlarında İngiltere Hükûmeti Arap - Yahudi ve İngilizler'in iştirak edecekleri bir konferansın toplanacağını alâkadarlara bildirdi. Bunun üzerine Arap hükûmetleri Filistin davasında Yahudilerin taraf olamayacağını ve bundan dolayı böyle bir toplantıya iştirak edemiyecekleri cevabını verdiler. Nihayet uzun bir yazışmadan sonra Mısır, Irak, Suudî Arabistan, Ürdün ve Filistin yüksek Arap mümessilleriyle İngilizlerden ibâret bir toplantının yapılması karargir oldu. Bu toplantı 1939 yılı başlarında Londra'da yapılan uzun münakaşalardan sonra konferans diğer Arap ülkelerinde olduğu gibi Filistin'de de müstakil bir Arap devletinin kurulması sonucuna vardı.

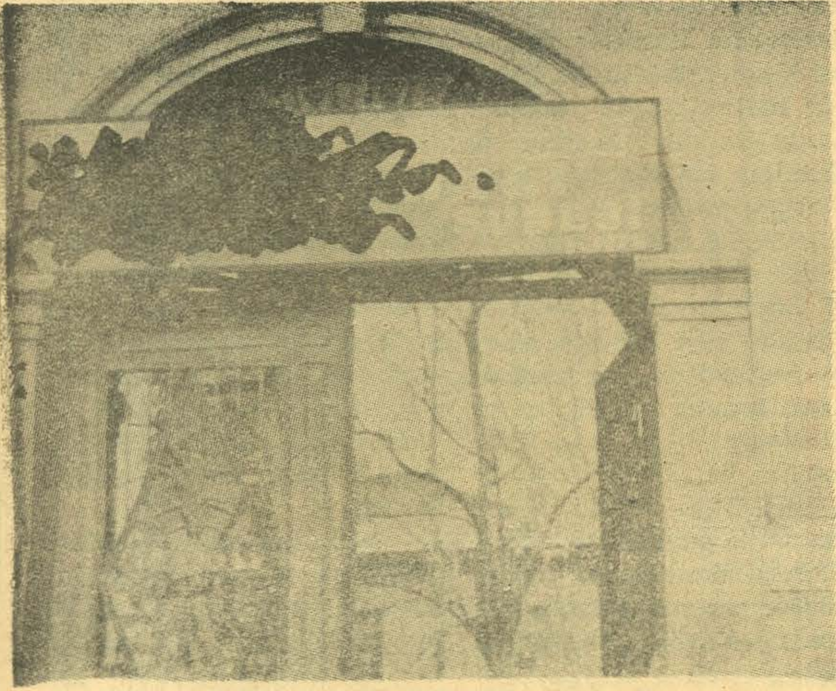
(Devamı var)

Batılı bir yazar, içimizdek
inkılâbların çözülmekte o

«Türkiye Batı'dan uzaklaşı

BATI'DA

☐ **Mefkûreci Öğretmenler Derneği İstanbul Şubesi geçtiğimiz günlerde komünist militanların saldırısına uğradı ve derneğin kapısında bulunan tabelâsı kızıl boya ile boyandı. MEF-DER İstanbul Şubesi reisi Mansur Moğol bu hadiseden sonra verdiği beyanatta, kızıl azgınlıkların her geçen gün biraz daha artması karşısında milletin ciddi sürette bıkkınlık getirdiğine işâretle, «12 Mart evveli yanlışlarını tekrar ediyorlar. Bu yol onları sonu fecî bir âkıbete sürükleyecektir. Milletin sabrı tükenmektedir.» dedi.**

☐ **AKINCILAR Derneği Erenköy Şubesi 27 Mart Pazar günü yapılan bir merâsimle açıldı. Kur'an-ı Kerim tilâvet olunarak başlayan merâsimde Konya Eski müftüsü Tahir Büyükkörükçü de bir konuşma yaptı. Kalabalık bir genç... ...halk kitlesi... ...ns- ...nç- ...e- ...ı- ...) ...e**

ne ...

kompozisyon yarışması tertiplediği açıklandı. «Türk Gençliğinin ideali ne olmalıdır?» «Gençlik ve kültürümüz» mevzularını ihtiva edecek bir güzel yazı (kompozisyon) yarışmasına katılan ve birinci seçilen yazı sahibine 1000 lira hediye verilecek.

☐ **İlâhiyat Fakültesi mezunlarının birbirleriyle daha yakın münâsebetler kurmasını sağlamak maksadıyla Fakülte Talebe Derneği Reisi Aydın Aydın yeni bir faaliyeti başlattı. Dernek neşrettiği bir beyannâme ile her 15 günde bir Vakıflar Kültür Salonu'nda (Eski Ankara Palas) toplanacaklarını duyurdu. Nitekim ilk toplantı 28 Mart günü yapıldı. Toplantıda Fatih Uğurlu, teşkilâtlanmanın zarûreti hakkında bir konuşma yaptı.**

● **28 Mart günü İstanbul'da Onüçüncü Kütüphane Haftası, Süleymaniye Kütüphanesinde, Vali ve Kültür Vekâleti Müşaviri Osman Saraç'ın konuşmalarıyla başladı. Hafta münasebetiyle hergün birer konferans verildi. Bu arada çeşitli kitap ve yazma sergileri açıldı.**

MSP: Sanayi hamlesi fidanını ezdirmeyeceğiz

Bütün partiler «Erken Seçim» isterken, MSP niçin karşı duruyordu. MSP niçin erken seçime yanaşmıyordu?

MSP'nin hasımları bunun cevabını pek çabuk veriyorlar:

— MSP bir erken seçim halinde kaybedeceğini biliyor da ondan... diyorlar..

Acaba ondan mı?..

Bir MSP selahiyetlisi bu iddianın kasıtlı olduğuna temasla niçin erken seçime karşı çıktıklarını şöyle izah etti:

«Evet MSP erken seçim istememektedir. Şunun için istememektedir. Erken seçim isteyen çevreleri ikiye ayırırız. Bir kısmı sermaye çevreleri diğeri de siyasi partilerdir. Sermaye çevrelerinin de siyasi partilerin de erken seçim istemekten hesabı aymdır: Başlatılan ağır sanayi hamlesini akamete uğratmak. Sermaye çevreleri hamleyi akamete uğratmayı elbette isterler çünkü, devletimizin dışa bağımlı olmayan fabrikaları kurması, hazır ve kısa yoldan dışarıyla işbirliği yaparak milyonları devşirmeye alışmış sermaye çevrelerini kızdırmaktadır.

Siyasi partiler ise bu ağır sanayi hamlesininin önüne artık geçemeyeceklerini biliyorlar, o halde hiç olmazsa kendilerine mâletmek istiyorlar. Seçim furyası esnasında bu hamlenin duraklamasıyla ileride kendilerinin hamleye sahip çıkabilecekleri ümidindeler.

İşte bunun içindir ki, MSP toprağa diktiği ağır sanayi hamlesi fidanını bir erken seçim dövüşü esnasında ezdirmek istememektedir. Çok değil şu yaz aylarında, geçtiğimiz sene temeli bizzat Erbakan tarafından atılan fabrikaların bacaları tütmeye başlayacak. Böylece «hayali temel» isnadlarım yapanlar mahcüp olacaklar, milletimiz hakikati bizzat müşahade edecek. Ondan sonra da Ekim'deki seçimde milletimiz yalan dolan ve iftira ile siyaset yapan partilere elbette cezasını verecek. MSP'nin hasımları işte bunu bildiklerinden erken seçim istemektedir. Ve yine MSP bu sebeple erken seçime karşı çıkmaktadır.»

TV' DE GÖREMEDİĞİMİZ: Erbakan 17 Temmuz 1976 günü Yer... sonra beraberindekilerle ilçeye 6 kilom... tabelanın bulunduğu yerde bir fabrikanın yükseleceğini söyledi. Erbakan köylü... anlattı. Konuşmalar devam etti. Fabrika yeri olarak belirlenen yere herhangi bi... Ve o günden bu yana dikilen tabela hâlâ yerinde duruyor...

dura...

ANKARA — MSP ...

Necmettin Er... yaptığı konuş... relerde geniş ... Erbakan'ın ö... konusunda yi...

Gazetecilik

MSP Lideri Erbakan'ın TV'de yaptığı konuşma doğrusu bazı çevrelerde son derece garip bir telâş doğurdu. Her ne kadar, Ecevit dahi, solcu Prof.'lardan kurulu TRT «Siyasi yayınları» ndan cevap hakkı çıkarttırarak TV'de arz-ı endam edip köykent hikâyesini anlatmaya çalışmakla bu telâşın içerisinde idi ise de onlara bağlı basın telâşından laflarını birbirine doluyordu. Ve bunun adına gazetecilik diyorlardı. Yukarıdaki kupür bunun misali. Hürriyet'-

...zdeki batıcılara akıl satarken «Türkiye'de ...te olduğunu» yazdı

...klaşıp temeli islâm olan yöne dönüyor»

...DA TELÂŞ

Amerikan Müdafaa Vekili Kilifford'un ülkemizde, Y nanistan ve Kıbrıs'ta temaslarda bulunduğu sıralarda Amerika'nın büyük gazetelerinden birisi olan «Chicago Tribune» gazeteşinde bir yazı neşrolundu. Yazı bir amerikalı gözüyle atılan başlığı taşıyordu: «Türkiye'nin Batı'dan uzaklaşması bize (Amerika'ya) pahalıya mâl olur» diyordu.

R.C. Logvörth'ün imzasını taşıyan yazıda evvelâ Türkiye'nin «Osmanlılıktan» nasıl koparıldığını ve Batı'ya nasıl bağlandığını hülâsa ediyor daha sonra da Türkiye'nin zaman içinde Batı ile olan münasebetlerinde ortaya çıkan aksaklıklara temasla bir neticeye varmaya çalışıyordu.

Şüphesiz yazar bir Batılı idi. Ve bütün görüşlerini de Batı hesabına kaleme alacağı muhakkaktı. Nitekim böyle olmuştur. Yazı baştan aşağı Türkiye ile Batı ittifakını kuvvetlendirici tedbirler alınmasını temenni eden bir üslûb taşımaktadır.

Ne var ki, yazar yine bir Batılı gözüyle, bizler için üzerinde dikkatle durulmaya değer ipuçları vermektedir. Kimler bizden, nasıl, niçin ve kimleri kullanarak faydalanmak istemekte, bir bakıma Batılının kalemiyle ifşâ edilmektedir. Nihayet bu ifşâların yanında Türkiye'nin İslâm Dünyası'na yüzünü çevirmesiyle Batılıların nasıl bir korkuya kapıldığını da ortaya koymaktadır.

Yazıyı hiçbir müdahalede bulunmadan okuyucularımızın dikkatine sunarken, böyle yazıların artık Batı'da sık sık çıkmaya başladığını ve içerimizdeki «Batıcı kafalara» dışarıdan «yeni akıllar» satılmakta olduğunu teyiden ifade etmek istiyoruz.

SEBİL

OSMANLI tarihini (kültür ve medeniyet geçmişini) 1920 senesinde sırtından atan Türkiye yüzünü Batı'ya çevirdi. Truman Doktrini 1947 senesinde Türkiye'nin askeri kuvvetini Amerikan siyasetinin bir parçası haline getirdi. 1951 senesinden bu tarafa ise Türkiye NATO'nun «Doğu Demiri» oldu.

Fakat buna rağmen Türkiye yine de hakiki bir Batı Ruhu'na sahib olmadı. Şimdi ise Türkiye'nin tekrar doğulu mazisine doğru kaydığı ve Avrupa ile Nato'dan yani Batı'dan uzaklaşıp, gerek Rusya ve Amerika ve gerekse Araplarla münasebetlerinde TEMELİ İSLÂM OLAN BİR TARAFSIZLIĞA BÜRÜNDÜĞÜ YOLUNDA EMARELER VAR.

Garip bir gelişme bu. Hiç kimse bu mevzuda fazla sevinçli gözükmediği halde, yine hiç kimse de bu gidişi durdurmak için herhangi bir teşebbüsde bulunmuyor. Türkiye'ye yapılan silâh yardımına Kongre (ABD) tarafından ambargo konması, Amerikan hükûmetini hayâl sükûtuna uğratıyor. Ancak ne Nato ve ne de Ortak Pazar, Türkiye'yi istikbalinin Batı'da olduğuna inandırmaya çalışmıyor.

Türkiye'nin kendisi de bu mevzunun, belki de dönülemeyecek bir noktaya gelmesine izin veriyor.

Modern Türkiye'nin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk, PEÇELERİ VE TAKKELERİ kaldırdı, ve milletini BATI İSTİKAMETİNDE YENİDEN YARATMAYA ÇALIŞTI.

ANCAK BU HİÇBİR ZAMAN KÖKLÜ BİR DEĞİŞME OLMADI. Lâtin harflerine çevrilen alfabenin ve Ankara'daki Batı tipi binaların ardında, Nato'nun tek müslüman ülkesi, geri kalmış bir Balkan milleti bulunuyordu. Afyon başlıca istihsal ve ihracat mallarından biriydi ve dağ köyleri tecrit edilmiş vaziyetteydi. Doğu ile Batı arasında yer alan İstanbul dahi bir Avrupa şehrinden ziyade bir Doğu pazarına benziyordu.

Kuzeyde ise, Türk topraklarından, Çanakkale'den gözlerini ayırmayan Rusya vardı. Buna mukabil Türkiye Nato'ya dahil oldu ve güvenilir bir müttefik oldu. Türk askeri Kore'de Amerikalıların yanında savaştı. Türkiye'deki Amerikan üsleri, Amerikan füze, nükleer silâh ve uçaklarına barınak oldu. Türkiye'deki ABD haberleşme merkezleri, Rusların feza çalışmalarını takip etti. Nato radar üsleri de Türkiye'yi Batı İstihbarat Teşkilâtına bağladı.

Bu bağlar sadece askeri değildi. 1963 senesinde Türkiye Ortak Pazar namzet azası oldu. Bu Türkiye'ye ticarî kazanç sağladığı gibi, Türk maliyesini de Batı Avrupa'ya bağladı.

Bütün bunlar, Türkiye'nin Ortak Pazar ile münasebeti Nato azası Yunanistan ile arasındaki uzun senelerden beri süregelen «Kan davası»nın unutulmasını veya uykuya bırakılmasını icabettiriyordu.

Yunanistan'daki 7 senelik Cunta idaresi devamınca Nato ve Ortak Pazar Türkiye'yi Balkanlar'daki en güvenilir müttefikleri olarak kabûl ettiler.

HALBUKİ ŞİMDİ HERŞEY DEĞİŞİYOR.

Bu bir bakıma petrol buhranının ve Avrupa'daki iktisadi buhranıyla birlikte Müslüman gururunun yeniden kabarmasının neticesi.. İktisadî alanda Doğu ile Batı arasında bir tercih yapmak artık o kadar kolay değil.

Bir diğer husus da Rusya'nın uzun zamandan beri yaptığı kur.. İki komşu arasındaki münasebetler sıcak olmasa bile düzgün ve Türkler artık Ruslardan eskisi kadar KORKMUYORLAR.

Bu ise kısmen Türkiye ile Ortak Pazar münasebetlerinin değişmesini de aksettiriyor. Yunanistan tam azalık için müracaat etti ve müzakereler başladı. Türkiye ise bunun Yunanistan'a Batı Avrupa'da bir ticari avantaj vereceğinden şikâyetçi.

Gerçekte bu doğru. Ortak Pazar ileri gelenleri, herhangi bir siyasî çatışma halinde, tabii olarak aza ülkelerden birinin yanına kayacaklarını itiraf ediyorlar. Türkiye Ortak Pazar'a tam azalık için müracaat ile vaziyetini düzeltebilir ama şimdilik Türkiye'nin buna niyetli olduğu yolunda herhangi bir emare bulunmuyor.

Bugünkü vaziyetin belki de en ehemmiyetli sebebi, Kıbrıs'da Yunanlı albayların yol açtıkları darbe ve Türkiye'nin asker çıkartmasıyla doğan Kıbrıs buhranı. Ortalık yatıştığında Cunta idaresi yıkılmıştı ve Kıbrıs'ın yarıya yakını Türk askerlerinin kontrolündeydi.

ABD Kongresi kendince haklı gördüğü aptalca bir hareketle Türkiye'ye yapılan silâh ve askeri yardıma ambargo koydu. Halbuki bu silâhlar Türkiye'nin Doğu Akdeniz'de Amerika'nın işini yapmasına yardımcı olacaktı. Ve bu silâhlar Yunanistan'ın Kıbrıs çıkartmasından kapıldığı öfkeyle Nato'ya askerî desteğini azalttığı bir sırada Türkiye'yi BATI KAMPINDA TUTACAKTI. Ancak Yunan azınlık (Amerikadaki) ve idaresi Vietnam'daki günahlarından dolayı cezalandırmak gayesiyle Kongre kararında ısrar etti.

Türkiye ise buna topraklarındaki ABD istihbarat merkezlerini kapatıp ABD hava üslerini devralarak karşılık verdi. Bu Avrupa, Amerika, Nato bölgesindeki Batı savunmalarını tehlikeye düşürüp, Türkiye'yi Batılı müttefiklerin YAPABİLECEĞİ BİR BASKIDAN AZAD EDEREK Yunanistan'ın kuvvetini azaltan bir vaziyettir.

....

Kongre de ambargoyu er veya geç kaldıracak.

Fakat, belki de eski günlere dönmek için vakit çok geç olacak. YARIM ASIR SONRA ATATÜRK'ÜN İNKILÂBLARININ ÖRGÜSÜ ÇÖZÜLÜYOR VE NE TÜRKİYE, NE DE BATIDA HERHANGİ BİR KUVVET BU ÖRGÜYÜ YENİDEN ÖRMEYİ BAŞARAMAYABİLİR.

...z 1976 günü Yerköy'e geldi. Belediye binasından halka hitap ettikten ...erle ilçeye 6 kilometre mesafedeki sel mevkiine gitti. Fotoğrafta görülen ...i. Erbakan köylülere 17 Temmuz'u bayram ilan etmeleri gerektiğini de ... yere herhangi bir harç veya temel bile atılmadan Yerköy'den ayrılındı.
(Foto: hha - Hızır KANTAR - Yerköy)

Erbakan TV'de, olduğu gibi ...duran temellerden hiç söz etmedi

ANKARA, (Hürriyet) - MSP Genel Başkanı Necmettin Erbakan'ın TV'de yaptığı konuşma, politik çevrelerde geniş yankılar yarattı. Erbakan'ın özellikle temeller konusunda yine tutarsız beyanlarda bulunduğu açıklandı. Erbakan'ın ağır sanayi fabrikalarını kısa zamanda gerçekleşecekmiş gibi göstermesi hayret yarattı. Gerçek olan, MC hükûmetinin bun-

(Devamı Sa. 15, Sü. 1'de)

...ik bu mu?

...te çıktı. İlk bakışta, sanki Erbakan «Yerköy Dişli Fabrikası'nın» temelini atmış da öylece bırakmış intibaı uyanıyor. Fotoğrafla yazı başlığı maksatlı bir şekilde yerleştirilmiş. Halbuki resim altını okuyorsunuz, şunlar yazılı:

«TV'DE GÖRMEDİĞİMİZ: Erbakan 17 Temmuz 1976 günü Yerköy'e geldi. Belediye Binasından halka hitab ettikten sonra, beraberindekilerle ilçeye 6 kilometre mesafedeki Sel

(Devamı 10. Sayfamızda)

Gazetecilik

(Baştarafı Orta Sayfada)

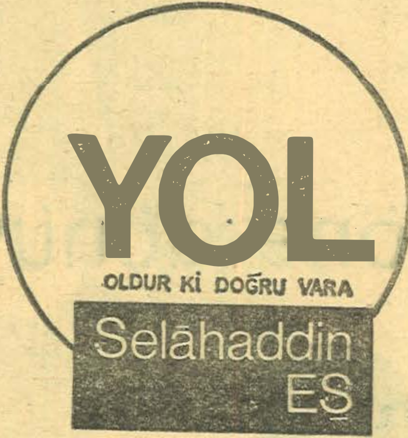
mevkiine gitti. Fotoğrafta görülen tabelânın bulunduğu yerde bir fabrikanın yükseleceğini söyledi. Erbakan köylülere 17 Temmuz'u bayram ilân etmeleri gerektiğini de anlattı. Konuşmalar devam etti. Fabrika yeri olarak belirlenen yere herhangi bir harç veya temel bile atılmadan Yerköy'den ayrılındı. Ve o günden bu yana dikilen tabelâ halâ yerinde duruyor.»

Başlıkta «Erbakan duran temellerden söz etmedi» diyorlar. Ufacık resim altında ise nasıl olsa gözden kaçar diye «Herhangi bir harç veya temel bile atılmadan» lâfını sıkıştırıyorlar.

Maksat zihinleri bulandırmak!

Halbuki, evet, Yerköy'de 17 Temmuz günü bir merasim yapıldı. Bu merasimde Erbakan, Yerköylülere fabrika vaadinde bulundu. Sel mevkiine giderek fabrikanın yerini ilân etti. Fabrikanın temelini atmadı. Fabrikanın temeli plân icabı en geç Mayıs'da atılacak. Erbakan Yerköylülere bunu da söyledi...

Ama, malûm zihniyete bunu nasıl anlatırsın. Adamlar yaptıkları işi gazetecilik sanıyorlar. Yani bulanık suda rey avcılığını!...

Bozuk düzen kendi prensiplerinden kaçıyor

Milli Selâmet Hareketinin lideri Erbakan'ın televizyonda yaptığı 100 dakikalık konuşmanın son cümlesi, Sebil'in geçen haftaki kapağını süslüyordu: «MİLLİ SELÂMET PİŞMAN ETMEZ!»

Evet; Milli Selâmet pişman etmez ama, milletimizi pişman etmez. Yoksa, milleti budalalardan ibaret bir halk yığını telâkki eden ve onların karşısına geçip elli yıldır kâh zorbalık, kâh hokkabazlık yapanlar elbette pişman edileceklerdir. Tezgâhladıkları «acele seçim» de onları kurtarmaya yetmiyecek. Çünkü kader zamanla değişmez.

Şu garâbete bakınız ki, acele seçim isteğinin sahibi iktidardaki Adâlet Partisi ve destekçisi de muhalefetteki Cumhuriyet Halk Partisi.. Bozuk düzen kendini müdafaa ediyor. CHP bir muhâlefet partisidir ve seçimlerin normal zamanından önceye alınmasını istemekte halk sahibi sayılabilecek tek partidir, bu haliyle.. Çünkü memlekette, son 150 yılın, milletimize zorla, zorbalıkla empoze edilen dünya görüşlerini, bir vücudun takma kalb veya böbreği reddetmesi misalince, reddedişinin tez hürleri en acı, en kıvrandırıcı sancılar halinde, en kanlı tablolar halinde orta yerdedir. Bir muhalefet partisi bu tip huzursuzlukları kalkış noktası yaparak, memleketi bir an önce kurtarabileceği iddiasıyla, seçimlerin öne alınmasını isteyebilir ama aklı başında bir iktidar partisi bu tip oyunlara meydan bırakmaz, «hayır der, şurada normal seçimlere dört ay kaldı, niye korkuyorsunuz?»

Evet, bir iktidar partisinin eğer aklı başındaysa, kendisi bir takım dalavereler içinde değilse böyle düşünür. Çünkü, iktidarda olmak demek, muktedir olmak demektir; emrettiğini yaptırabilmek, yasakladığını sindirebilmek ve cezalandırma iktidarını da elinde bulundurmak demektir. Demokrasilerde partiler «her yer karanlık, pür nûr o mevki'» gözüyle baktıkları iktidar mevkiine bu imkânlara sahip olabilmek için gelirler. Bunun için de bir muhalefet partisinin normal seçim zamanından önce, müsâid gördüğü bir zamanda seçim yaptırtmak isteyişi normal karşılanabilir ama iktidarda olan bir partinin normal seçimden kaçıp, «acele seçim» adı altında bir takım ayak oyunlarına tevessül etmesine akıl erdirmek mümkün değildir. Çünkü, iktidardaysa, normal seçime zaten dört ay var, niye «acele seçim» istiyor, önümüzdeki dört aydan kaçıyor. Yok, iktidarda muktedir değilse, o zaman da «Hükümetin başı benimdiye tafra satmayı bırakıp, muhâlefet saflarına geçmesi gerekir. Çünkü, hükûmetin başıysan iktidarını gösterirsin; gösteremezsen o zaman da iktidardayken iktidar mevkiine tâlip olmak gibi saçmalıklardan medet ummaksızın; arzu ettiğin iktidarın şartları gerçekleşinceye kadar muhalefet saflarında mücâdeleni verirsin...

Ama, Süleyman bey böyle bir civanmertliğe tâlip olamazdı, olamadı da... «Erken seçim» adı altında, normal seçimlerden kaçmak için dolaplar çevrilmeye başlandı, «Devletin, meclisin ve Hükûmetin yıprandığı» gibi güya mâsum mâzeretlerle ortaya çıktı. İktidarda iken, siyasi iktidarsızlığını tevsik etmek istercesine, ve fakat ne kadar gariptir ki,- yeniden iktidar nâraları atarak meydanda peşreve başladı. Pekiyi, acele veya normal zamanında yapılsın; seçimler aynı tabloyu ortaya çıkarırsa n'olacak? Üstelik, şimdi çaresizliği içinde bir umut gibi gösterdiği seçim yolunu da kapamış olacak! O zaman, «mâdem ki böyle bir netice istiyorsunuz, devlet gemisini muhataralara terkediyorum, gayri bu yolda benden hizmet beklemeyin» mi diyecek?

Şimdi, iki iri siyasi parti liderinin birbirine caka satmak için, Haziran ayı gibi insanların en cevvâl olduğu sıcakların başlara vurduğu, kızgınlıkların kan dökmeye daha bir dâvetiye çıkardığı bir ayda normal seçimlerden kaçıp acele seçime gitmesi?! İktidarda olduğu halde, niçin iktidar istemek için yeniden seçime gitmeye kalkıştığını Süleyman bey dürüstlükle açıklıyamıyacaktır. Ama, dolaylı yollardan açıklıyor bile ağır sanayi yatırımlarını engelliyerek sermaye çevrelerinden direktif alarak...

Birleşik Amerika Başkanı Carter'ın hususi temsilcisi Clifford'un Türkiye'nin iki iri siyasi partisinin liderleriyle güya Kıbrıs mes'elesini görüşmek için miş gibi gelip normal seçimden nasıl kaçılabileceği üzerinde konuşması mânidardır. Çünkü, Türkiye'de Milli Selâmet Hareketi iktidardan ve Türkiye'nin kaderinden safdışı olunmadıkça, Batı dünyası Kıbrıs'a istediği şekli veremiyecektir. Çünkü, Türkiye'de Milli Selâmet Hareketi safdışı olunmadıkça İslâm dünyasının kapitalist ve komünist dünyalara kafa tutmaya başlıyan tavırlarıyla, aslında var olan ve fakat cihanşümul siyaset plânında üzeri küllenmiş gibi gözüken İslâm Birliğinin yeniden bir yanardağ gibi patlaması tehlikesi bertaraf edilemez. Çünkü, Milli Selâmet Hareketi sadece Edirne'den Hakkâri'ye, Ardahan'dan Bodrum'a kadar uzanan bir toprak parçası üzerinde değil, küre-i arzın eski dünya denilen kısmının üçte birindeki derin kökleriyle yeniden temas kurmaya çalışıyor. Bu noktada, Erbakan'ın bir televizyon konuşmasını dahi milletimize aradığını bulduğunu ihsas ettirdi, dikkatle takib edildi. Çünkü hayallerden değil, münkünât gülistanından akıllıca devşirilmiş, iman bağıyla bağlanmış bir sanayileşme tablosu, bu milletin iki asırdır hasretini çektiği bir müjdeydi. Ve işte şimdi, bu maddi ve manevi dengeli kalkınmanın lâtif kokularını almaya bile başlamıştı. Millet bunu seziyordu. Hele önümüzdeki yaz aylan yeni yatırım yılının sanâyi patlamasına müncer olacak en kıymetli bilüır zamanını koynunda taşıyordu. Hemen arkasından Eylülde idrâk olunacak olan Ramazan mâneviyatından daha bir arınmış olarak çıkacak olan milletimizin yalancılara papuç bırakmıyacağı açıktı. 1973 seçimlerinde, Milli Selâmet hareketinin henüz 11 aylık siyasi vasıtası geniş halk kitleleri tarafından duyulup, hissedilmemişken dahi bir büyük suç olarak çıkmışken; şimdi İslâmcı düşüncenin Türkiye'de gerçek sanâyileşmeyi de, gerçek milli huzuru da temin edecek biricik çare olarak, miletin itibariyle normal seçimlerle vaziyete daha güçlü hâkim olma ihtimali belirmişti. İşte bu, mutlaka önlenmeliydi.

Şimdi muhalefetin de, Adâlet Partisinin de, normal seçimlere dört ay kala «acele seçim» diye çırpınmaları bunun işaretidir. Yoksa bu millet, böyle nice seçimler gördü, nice yalanlarla avutuldu da sonunda kanlı, korkunç ve herkesin herkese düşman edildiği bir tablo ile karşılaşmak bahtsızlığından kurtulamadı.

Dalaverelerine karşı, «Milli Selâmet pişman etmez» müjdesini kendileri için de geçer akçe olduğunu zanneden haramiler, montajcılar, gayrimilli sistemlerin yerli yardakçıları, kuklaları «acele seçim» teklifiyle milletin karşısına çıkınca: Milli Selâmet onlara, onların kendi koydukları prensiplerden hazırlanmış tedbirlerle; milletin son yarım asrının en güçlü yatırım yılını heder ettirmemek için hem de onların dürüstlüklerinin menfaatleriyle ne kadar bağlantılı olduğunu da teşhir ederek, karşı koymuştur, koymaktadır.

Milletin hayat hakkını, devlet'inin kaptan köşkünü dalaverelerle elegeçiren üçbuçuk haramiye karşı şimdilik onların prensipleri adına karşılık verebiliyoruz. Bir gün, onların prensiplerine bağlı kalarak değil; onları kendi prensiplerimiz adına hareket etmeye de mecbur bırakacağız, inşaallah... O zaman, ya ayakları suya değecek, yahut da bu milletin son iki asrını karanlık ve iğrenç hatırâlarıyla doldurduktan sonra tarihin firavunlar koridorunun karanlıklarına fırlatılıp atılacaklardır, fikirleriyle, putlarıyla, Lût kavminin azgınlığına denk hayâsızlıklarıyla...

Tabii, müslüman milletimiz Yüce Resul tarafından meth-ü senâ edilmiş olan mümin ferâsetiyle hareket edecek olursa!

Mevlâ görelim n'eyler...

OLUR MU? DEMEYİN OLMUŞ BİLE...

Yılan koynumuza yıllar önce girmiş!

№ 339

Matricule générale № 706

L∴G∴D∴G∴A∴DE L'UN∴

Liberté Egalité Fraternité

GRAND ORIENT DE TURQUIE OR. CONSTANTINOPLE — UNION, FORCE, PROGRÈS

Grand Orient de Turquie Pouvoir Symbolique au Rite Ecossais ancien et accepté, pour l'Empire Ottoman et ses dépendances.
Siège à Constantinople

DIPLOME

Le Grand Orient de Turquie siège à Constantinople certifie que le Fr∴ Hafiz Chukri initié à la R∴ L∴ Muhibban Hurieta l'Or∴ de Consple est élevé au 3e degré de Maitre du Rite Ecoss∴ anc∴ et acc∴ dans la R∴ L∴ Muhibban Huriete à l'Or∴ de Constantinople à laquelle il appartient comme membre actif.

Par les présentes nous invitons fraternellement tous les maçons réguliers répandus sur les deux Hemisphères de reconnaître le Fr∴ Hafiz Chukri possédant régulièrement le degré de Maitre 3e degré Ecossais et de lui prêter secours en cas de besoin, de l'aider et protéger fraternellement promettant de notre part la réciprocité envers tout frère maçon muni de documents émanant de Pouvoirs Maçonniques reconnus et réguliers.

En foi de quoi, lui avons délivré le présent, ce jourd'hui à l'Or∴ de Constantinople le 19 Juin 1911

Vu et Enregistré — Le Gr∴ Secr∴

Le Grand Maitre — A∴ 33∴

Ne Varietur — Chukri

□ Berlin Sefâretinde «İmam» olarak vazife yapmakta olan Hâfız Şükrü Efendi'-ye «MUHİBBAN-I HÜRRİYET MAHFELİ» nin verdiği diploma. Şunlar yazıyor: «Sicil-i Umûmî Nu'su: 706, Şahadetnâme, nu: 339. İstanbul'da kâin Osmanlı Meşrik-i Âzam'ı (Dersaadette kâin) Dersaadet maşrıkın Mühibban-ı Hürriyet Mahfel-i Muhteremesinde resm-i duhûlü icra edilen birâderimiz Hâfız Şükrü, Osmanlı Meşrik-i Âzam'ına tâbi Mühibban-ı Hürriyet Mahfel-i Muhtereminde İskoçya tarikat-ı kâdîm ve makbulünün derece-i sâlise üstadlığına terfi' ve i'lâ edilmiş mahfel-i mezbûre faal âzâ sıfatıyla tâbi bulunduğunu tasdik eder. Kürre-i arz üzerinde kâin umum muntazam masonları, işbu varaka ile, biraderimiz Hafız Şükrü, İskoçya derece-i sâlise üstadlığına sûret-i muntazamada mâlik bulunduğunu tasdik eylemeye biraderâne dâvet eder ve ihtiyaç zamanında kendisine muâvenet, biraderâne himâye ve siyânetine himmet olunmasını rica eyleriz. Biz de buna mukabil musaddak ve muntazam mason hâkimiyetlerinin vesâiki yed'inde mevcud bulunan bilcümle biraderlere karşı muâmele-i mütekabilede bulunmayı vaad eyleriz.
Bu sebeple işbu varakayı, işbu 1328 senesi Haziran'ının 19. uncu Pazar günü İstanbul Meşrikında bittanzim mümaileyh yed'ine itâ eyledik.»

CÜBBE VE SARIK ALTINDA BİR MASON

□ Mason olan İmam Hafız Şükrü Efendi, utanmadan büründüğü islâmî kisve ile bir merasimde.. Bugün mezarı dahi meçhûl şu sözde müslüman ve sözde imamın saplandığı batak devrimiz müslümanları için ne kadar ibret verici-dir: Bırakınız günümüzdeki gıravatlı yerli masonları, işte sarık ve cübbe altında bir mason! Mason taraftarı veya destekleyicisi değil, dikkatinizi çekeriz; bizzat mason!..

Son zamanlarda, bilhassa müslüman cemaati arasında gâyet haklı olarak bazı tereddütler uyanmakta ve binnetice münakaşalar yapılmakta... Zihinleri kurcalayan sual şu:

— *Müslümanlar, mason olduklarını bile bile nasıl olur da malûm parti ve mihraklara şu veya bu vesile ile destek olabilirler?..*

— *Niçin şu masonu methedersin?.. Niçin peşi sıra savrulur gidersin?..*

Bu ve benzeri hitaplara mukabil, bu çeşid müslümanın verdiği cevap umûmiyetle şöyle oluyor:

— *Câmie hoca olacak değil ya!...*

— Elbette câmie hoca olacak değil amma, koskoca müslüman bir milletin istikbaline sahip çıkacak, câmie hoca olmaktan daha az ehemmiyetli bir husus mu bu?.. şeklindeki diğer sualler ise bahsi geçen müslümanlardan cevap bulamıyor. Bunlar bildiklerini okumaya devam ediyorlar.

Halbuki, mes'elenin bir de diğer yüzü var. Gazeteniz *Sebil* işte bu sayfalarında sunduğu vesikalarla mes'elenin o bilinmeyen tarafına ışık tutmakta... Bu karanlık kalmış hakikat sadece bir cümle ile şu: Masonluk zannedildiği gibi şimdi-

(Sayfayı çeviriniz)

Deutsches Kulturleben in Mexiko
Freiübungen deutscher Schüler bei einem Frühlingsfest in der Hauptstadt
Atlantic

Beiramfest der in Berlin lebenden Mohammedaner vor der Moschee in Wünsdorf

Die Opferung des Hammels. In der Mitte der türkische Obergeistliche Hafis Schükri Bey, links von ihm der neue afghanische Gesandte [illegible] Chan

Afghanische Knaben, die in der Kadettenanstalt Lichterfelde bei Berlin erzogen werden, um später auf deutschen Universitäten zu studieren

□ **Bir Alman neşriyatına geçen Hafız Şükrü'nün de görüldüğü fotoğraf.. Neşriyat Kurban Bayramı vesilesiyle yapılmış. Okla işaretli şahıs Hafız Şükrü. Nitekim resimaltı yazısında da mason imamın adı geçiyor. Bitişiğindeki foraf ise Almanya'daki müslüman çocukları bayram münasebetiyle tertibedilen merasimde görülüyorlar.**

ye kadar, İslâm'm birinci derecedeki harîm-i ismeti mukaddes câmilerimize kadar sızmamış değil!...

Diğer bir ifade ile, masonlar zaman zaman hoca sarığını dahi sarınmak sûretiyle câmilerimize kadar fitne erbabını sokmuştur!

Bunun tarihte değişik misalleri bazı ünlü isimlerle tescil olunmuştur. Misal olarak Ulu Hakan Abdülhamid Han-ı Sâni'yi devirmek için Çırağan Sarayı'nı basarken etrafına topladığı avanesiyle birlikte tepesine odun yiyerek ölen meşhur ***Ali Suâvi*** adlı kimse, bilindiği gibi Süleymaniye kürsüsünde va'zeden bir «*sarıklı hoca*» idi ve masondu! Ve mason cibilliyeti ni de girişti̇ği meş'um hadise ile ifşa etmişti.

Bir misal daha: Adı İslâm Âlimi'ne çıkarılmış aslında İslâm'ı içinden yıkmakla vazifelendirilmiş beynelmilel emperyalizmin menfaatlerine hizmet eden *Cemaleddin Efganî* de bir masondu...

Ancak bilindiği üzere bu ve benzeri eşhasın masonluğuna dâir resmî vesikalar şimdiye kadar açıklanmamış sadece ünlü mason kaynaklarının verdikleri malûmat ve isim listeleri vaziyetten milletimizin haberdar olmasını sağlamıştır.

Gazeteniz Sebil şimdi, bir vesika sunmaktadır. Bu vesika cidden dehşet ve bir o kadar ibret vericidir: Sadece câmilerimize kadar sızan mason hüviyetini açıklamakla kalmamakta, Türkiye'nin dışarıdaki temsilcilerinin yâni hariciyesinin de tâ ne zamandan beri bu mel'un cereyana kapılmış olduğunu ifşa etmektedir.

Vesikalar şunu ortaya koyuyor:

Doğum Tarihi: 16.9.1871

Adı: Hâfız Şükrü. Saç sakalı: Gri, Göz rengi: Kahverengi

Vazifesi: Almanya Büyükelçiliği'nde sefaret imamı.

İşte bu Hâfız Şükrü (Almanların yazdığı şekliyle Schükri, nitekim imzasını da böyle atmakta... Yine masonluk diplomasındaki ismi ile Hafiz Chukri) Almanya'daki «*Ambassade Imperiale Ottomane*» nin yani Osmanlı Elçiliğinin kendisine verdiği «*Serbest seyahat kâğıdı*» ndan anlaşılıyor ki, Almanya'da bulunan Osmanlı vatandaşı müslümanların Hoca'sıydı. Almanya'daki Câmi'de müslümanlar bu adamın arkasında namaza durmakta, dinî merasimlerde bu Hafız Şükrü Efendi daima ön plânda görünmekteydi...

Mukaddes Câmimizin içindeki adamdı yani!...

Ve masondu!...

Üstelik kendisine masonlar bir de 31x41,5 cm eb'adında koskocaman bir «*DİPLOMA*» vermişlerdir. Numarası: 339/706

«*Ortaşark Büyük Locası*» nın mührünü taşıyan diplomada ayrıca bir diğer yerli masonun imzası okunmaktadır: A. Faik. Diğer alt köşeyi yine «*Chukri*» diye mason Hafız Şükrü Efendi imzalamıştır.

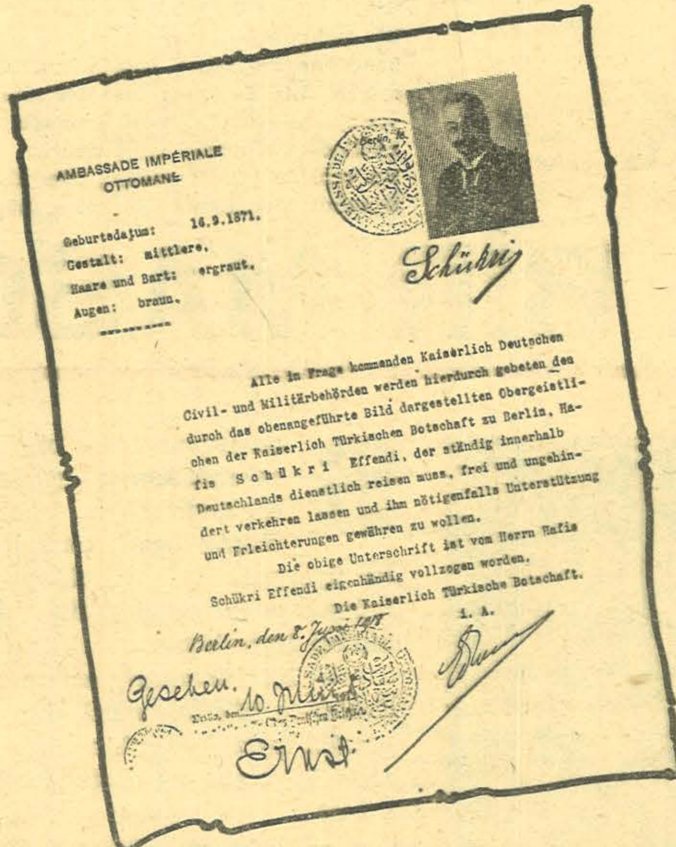
Fazla söze lüzûm görmüyoruz.

İşte vesikalar: İşte Hafız Şükrü'nün masonluk diploması, işte Devlet-i Ali Osmaniyenin tezkeresi, işte Almanya'daki elçiliğin verdiği kâğıt ve yine işte, Hafız Şükrü'nün utanmadan sarındığı sarık ve cübbe yani İslâmî kıyafetle bir Kurban Bayramı'nda boy gösterişi, işte aynı kisvede bir başka merâsim esnasında çekilmiş fotoğrafı...

Evet, masonlar camilerimize kadar sızmıştır. Hem de bundan seneler, seneler önce!...

Şimdi anlaşılıyor mu, niçin bazı «*müslümanım*» diyen zevâtın masonların peşinden gitmeleri, onlara destek olmaları!.

Yılan koynumuzda besleniyor, onu uzaklarda aramamak gerek!...

AMBASSADE IMPÉRIALE
OTTOMANE

Geburtsdatum: 16.9.1871.
Gestalt: mittlere.
Haare und Bart: ergraut.
Augen: braun.

Schükri

Alle in Frage kommenden Kaiserlich Deutschen Civil- und Militärbehörden werden hierdurch gebeten den durch das obenangeführte Bild dargestellten Obergeistlichen der Kaiserlich Türkischen Botschaft zu Berlin, Hafis Schükri Effendi, der ständig innerhalb Deutschlands dienstlich reisen muss, frei und ungehindert verkehren lassen und ihm nötigenfalls Unterstützung und Erleichterungen gewähren zu wollen.

Die obige Unterschrift ist vom Herrn Hafis Schükri Effendi eigenhändig vollzogen worden.

Die Kaiserlich Türkische Botschaft.
i. A.

Berlin, den 8. Juni 1915

Gesehen. 10. Mai

□ **Hâfız Şükrü Efendi'ye kendi isteği üzerine Almanya'daki Osmanlı Büyükelçiliği tarafından verilen bir bakıma pasaport mâhiyeti taşıyan hüviyet kâğıdı. Bu kâğıttan anlaşılıyor ki; Mason Hâfız Şükrü, Almanya'da sivil veya askerî makamların İslâm'la alâkalı bütün suallerini cevaplamaya selâhiyetli kılınmıştır.**

□ **Devlet-i Âli Osmaniye'nin hüviyet tezkeresi: Milleti: İslâm, diye yazılmış, vazifesi Berlin Sefaretinde İmam olarak gösteriliyor. Ana adı, baba adı, şekli şemâili bir bir sıralanmış.. Burada mason Şükrü'nün bir de sıfatına tesâdüf olunuyor: Faziletli Şükrü.. Ne fazilet ya!..**

dinî bahisler

Müslümanların mânevi bağları

Kitap ve Sünnet deyince, bunun mânası: Onlara sadece inanmakla yetinmemiz veya onları yüksek sesle tekrar etmemiz veyahud da münâsip yerlerde okumak için onlardan bazı âyet ve hadisleri ezberlememiz demek değildir. Zira Cibril gökten indiiner. Gökten bir âyet nâzil olduğunda, onu matbû bir Mushafta veya yazılmış bir kitapda veyahud da üzerlerinde toz-toprağın çöktüğü kütüphânelerde muhafaza etmemiz için inmez. Fakat Cibril onu indirir ki; durumu Cenabı Hakkın: **«Allahın sana gösterdiği vechile insanlar arasında hükmetmen için...»** buyurduğuna uygun olsun. İmanlarının zayıflığı veya himmetlerinin yokluğu, kendilerini Allahın onlar için hak gördüğü şeylere vâkıf olmaktan men eden milletler ne de helâk olmuşlardır!...

Senin vahye inanmaklığın sana iki hususu gerektirir:

Evvelâ Allah Taâlânın indirip peygamberinin tebliğ ettiklerini öğrenmeye koyulmanı ve bu hususta gücünün yettiği hiç bir şeyi kaybetmemeni icabettirir. Ve yine, **«Allah taâlâ buyurdu, yahut Peygamber dedi ki»** diye duyduğun veya okuduğunda bütün hislerini uyandırmaklığın gerekir. Çünkü sen o zaman senin fıtratına hitap eden hakkın ve -mücrimlerin perçemlerinden ve ayaklarından yakalanacağı (kıyamet) gününde mes'ul olacağın- bir emânetin karşısındasın. Bunu bilmekliğin Allaha olan yakınlıklarının en hayırlısındandır. Resulullah (S.A.) şöyle buyurur: **«Kim bir yola girer de orada ilim tâlep ederse, Allah ona cennete doğru bir yol açar»** (18). Yine buyurur: **«Âlimin ibâdet edene üstünlüğü, benim, ashabımdan en basit bir kimseye olan üstünlüğüm gibidir»** (19). Hattâ ilâhî emir -savaş halinde bilemü'min cemaatten ilme kapanacak bir zümreyi harbe göndermeyip ilmin emrinde âmâde tutmasını istiyor. Taa ki; savaşı her işinde Allahın hükmünü bilen doğru yolu tutmuş cemaatin savaşı gibi olsun. **«Mü'minlerin hepsinin (topyekün) savaşa çıkmaları lâyık değildir. O halde içlerinden her sınıfın birer kısmı dinde fakih olmayı (dinin ince bilgilerini) öğrenmeleri için -din ve şeriat ilimlerini iyice öğrenmeleri ve kavmleri (savaşdan) dönüp kendilerine geldikleri zaman onları Allah azabıyle korkutmaları için- (gitmeyip) kalmalıdırlar»** (20). Kuran-ı kerimin ilim tahsili için **«Ennefr=(el birliği ile hareket etmek)»** lâfzını kullanması ne güzeldir. Çünkü o, pek önemli cihad levazımındandır. Bu zümrenin ilim seferberliği yapmasının manâsı, ilmi bahane edip kendilerini silâh taşımaktan kurtarmaları demek değildir. Gerçekte bunun manâsı şudur: Allahın hükümlerini bilmek de bir serhaddir mümin cemaat, onun için seferber ettiği neferlerle orada nöbet bekletir, herkes kendi nöbetinde ve herkes gücü yettiği ile.

Vahye inanmanın gerektirdiği iki hususun ikincisi de mü'minin ahkâm-ı ilâhîyyenin kudsiyeti kavramasıdır. Mü'min, hakkında Allahın hükmünü bilmediği bir meseleye dâir konuşmaz, anlamadığı şeriat meselelerinden hiç birine uzanmaz. Okuduğu gazete ve mecmuaların veya dinlediği nutukların onu, Allahın dini hususunda kendisiyle fetva vermeye cüret edebileceği ve münâsib veya gayri münasib bir şekilde İslâma mal edebileceği bir görüş sahibi olmaya ehil kılacağını zannetmez. Onun hoşuna giden her şey mutlaka İslâmdan addedilen bir şey değildir. Ne kadar çoktur ki; bâtıl, insanlara süslü gösterildi de onu hak sandılar. Hakikatte din, insanların hevâ ve heveslerine hükmetmek için gelmiştir. Yoksa insanların heva ve heveslerinin ona tahakkümü için değil. «Eğer Hak onların hevâ (ve heves)lerine tâbi olsaydı gökler de, yer de ve bunların içinde bulunanlar muhakkak ki fesada uğrar (nizamdan çıkar)dı.» (21). Mü'minin hoşlanmadığı her husus da İslâmın kabul etmesi mhal olan şey demek değildir. Nice defalar nefisler, kendilerine ağır gelen ve ilâhî hikmetini bilmedikleri haktan ürkmüş, kaçmışlardır. «Olur ki bir şey hoşunuza gitmezken o, sizin için hayırlı olur, bir şeyi de sevdiğiniz halde o da hakkınızda şer olur. Allah bilir, siz bilmezsiniz» (22).

İlk seleflerimiz, sahip oldukları faziletlerine rağmen, İslâm ilimleri karşısındaki kat'î ve şiddetli korku ve saygıları hususunda kendilerine uyulacak örneklerdi... Atâ b. Ribâh der ki: «Öyle kavimlere yetiştim ki; onlardan birine bir şey sorulsa titreyerek konuşur, cevap verirdi.» Ebu'l -hasan El-Ezdî der ki: «Bazıları öyle mes'elelere dâir fetva veriyorlar ki; o meseleler Hz. Ömere sorulsa onlar için Bedir Ashabını toplardı». Kasım b. Muhammed'den rivâyet edilenlerin hoş olanındandır ki: Biri ona bir şey sorar, o da: «Sakalımın uzunluğuna ve etrafımdaki insanların çokluğuna bakma, Allaha yemin olsun ki, ben o meseleyi beceremiyorum» der. Bunun üzerine yanındaki bir Kureyşli şeyh şöyle der: «Ey kadeşimin oğlu, mes'eleyi hallet, Allaha yemin olsun ki; seni hiç bir meclisde bu günkünden daha zeki görmedik.» Kasım: «Allaha yemin ederim ki; dilimin kesilmesi bana, hakkında bilgim olmıyan bir hususa dair konuşmamdan daha hoş gelir,» diye cevap verir. Mağribin en uzak köşelerinden taâ Medine-i Münevvereye Imam Mâlik (r.a.) Hz. lerine fetva tâlibi gelir, fetva isterdi. Mâlik «bilmiyorum» cevabını verdi. Soran: «Ey Mâlik ben sana uzak memleketlerden geldim, bana «bilmiyorum» cevabını nasıl veriyorsun?» İmam Mâlik bu sefer: «Sübhanallah, sana bilmiyorum dedim» cevabını verirdi. İşte imam Mâlik, ilme olan saygısını böyle muhafaza etti. İlim de onun tâliblerinin nezdinde kıymetini korudu. Ve mezhebi bu gün de mağriblilerin mezhebi olmakta devam etmektedir. O Mağripliler ki İmam -Mâlikin pâyansız ilminden elçilerinin nasibi: «Bilmiyorum» dan ibâretti.

Bahis mevzu olan fikir râbıtası, kalblerin râbıtası olduktan başka hem de akılların râbıtasıdır. Fikir râbıtası, din-i mübin vâzının tuttuğu bir bağdır. Bunu biliginin artışı kuvvetlendirir. Ne zaman mümin cemaat ilimde kuvvetlenirse aralarındaki râbıtalar da çoğalır, kuvvetlenir. Cemaatteki her ferd kulağını, gözünü ve kalbini «dâvet» için seferber edeceklerin hazırlanmasından mes'uldür. «Çünkü kulak, göz, kalb: Bunların her biri bundan mes'uldür.» (23). Bu üç uzuv bütün ilimlerin kaynağıdır. Kulakla ferd, asırların kendisine bıraktığı kıymetli mirasları ve dolgun bir tarihi karşılar. Gözle, kendisine içinde yaşadığı âlemin sırları açılır, kalble de en yüksek ahlâka erişmiş bir vicdan sahibi, edepli bakışlı ve temiz kalbli olur.

Müslüman cemaatinin serveti, ferdlerinin **«dâvet»** için hazırladıkları kalbleri ve ahlâklarının mecmuundan ibârettir. Her ferd dâvetinden yana nerelerde olduğuna bakmalı ve bilmelidir ki; onun bu safda sebatı kalbinin kendisiyle sözleştiği o **«Kerim asıl»**da sebatı kadar ve aklının ulu ve Küllî Aklın kademelerinde yükselen kavrayış üzerindeki sebatı miktarıncadır. Her zaman hadisde vârid olan şu ifadeyi gözleri önünde bulundurmalıdır. **«Kim Allah nezdindeki yerini bilmeyi severse, kendi nezdinde Allahın kadr-ü kıymetinin ne derece olduğuna baksın»**!

□ NİZAM BAĞI

Üçüncü bağ nizam bağıdır.

Şöyle ki: Allahın kitabındaki «çalışmaya dâvet» cemaate hitaben yapılan bir dâvettir. «Sizden öyle bir «cemaat» bulunmalıdır ki (onlar herkesi) hayra çağırsınlar...» (24). Kur'anda teşri' hitabı da: hep «Ey iman edenler» tarzındadır. Çalışan her cemaate, mutlaka bağlanacağı bir nizam lâzımdır. İşte Resulüllah (A.S.) in mübarek sözleri: «Siz üç (kişi) olduğunuz da birinizi kendinize reis (emîr) seçiniz». Bu, yükseklik taslamak değil, işleri nizamlama reisliğidir. Bundan ötürü, kendi rızasıyle bir günahı emretmedikçe bu reise itaat Allaha itaattan sayılmıştır. Çünkü o itaat, her toplulukta Allaha çağırma işinin gerektirdiği bir itaattır. Onsuz ne bir iş düzene girer, ne de dâvet için her hangi bir zafer tahakkuk eder. Bu itaata karşı çıkmak dâveti temelinden sarsmaktır, çünkü bu, müslümanların kendilerine bağlandıkları yerleri bozmak demektir. Resulullahın bu husustaki tenbihi ve tevcihi şiddetlidir. Hattâ İbni Şüreyh der ki: Resulullah (A.S.) in şöyle buyurduğunu duydum: «Kim size gelir de, işiniz ve idareniz bir kişi üzerinde toplanmış olduğu (ittifak ve birlik içinde bulunduğunuz) halde sizi ayırmak veya topluluğunuzu parçalamak isterse onu öldürünüz».

(18) Taberânî.
(19) Ebu Umâme: (Hasen, Sahih)
(20) Et-Tevbe, 122
(21) El-mü'minûn, 71.
(22) El-Bakara, 216.
(23) El-İsrâ', 36.
(24) Âl-i İmran, 104.

İslâm yazısı'na dair

İslâm yazısı'nın menşei ve intişarı

(2)

RIFKI MELÛL MERİÇ

Alelıtlâk yazı ile Arab yazısının zuhuru hakkında İslâm âlim ve müverrihlerinin verdikleri malûmat ise müsteşrıklerinkine hiç benzemez. Bazı müelliflerce şevahid ikame edilmekle beraber verilen haberlerde efsanevî bir mahiyet vardır. İlk yazının ne suretle başladığı mes'elesi ise âyet ve hadislerden istinbât edilen neticelere göre hallolunmuştur. Bunlardan bazılarını gözden geçirelim

Semalarla Arzın yaratıcısı ve âlemlerin sahibi olan Allah, Mâsivâyı (Kâinatı) icad için iradesini izhar ettiği zaman, bir tutam nûra «كونى محمداً» [5] diye hitab etti; Nur, Allahın hicabına kadar işrak edip secdeye kapandı ve «الحمد الله» yâni "Allaha hamd olsun„ diyerek Muhammediyyeti karar buldu. Allah, "Ben de seninle ancak hamd için Vücudu şereflendirip Muhammed ile benâm kıldım ve Muhmudiyyetimi bildirdim; Mâsivâ (Dünya)yı yaratmağa Senden başlayıp Seni hilkatın başlangıcı ve resaletin sonuncusu yaptım.„ dedi. Bundan sonra Hazreti Muhammedin nûrunun bir kısmından evvelâ «لوح محفوظ -Levh-i Mahfûz», ikinci kısmından da "قلم - Kalem„ yaratıldı. Müteâkıben "اكتب - Yaz„ emri verildi. Kalem, bu emrin heybetinden bin yıl titredi ve sonra ne yazılması lâzım geldiğini sordu. «اكتب لا اله الا الله محمد رسول الله» yâni «Tanrıdan başka Tanrı yoktur; Muhammed, Tanrının peygamberidir, diye yaz.„ cevabını aldı [6]. İslâm an'anesinde, ilk yazılan kelâm hususundaki rivayetler pek muhtelifdir. امام بخارى - İmam-ı Buhârî'nin عبادة ابن صامت İbâdet İbn-i Sâmit'ten tahric ettiği اول ما كتب القلم انا التواب اتوب على من تاب yâni "Kalem, ilk defa [Ben, tevbeleri çok kabul ediyiciyim; tevbe edenin tevbesini kabul ederim.] diye yazdı.» hadisinden de anlaşılacağı vech ile ilk yazı, Allahın emri ile, yaratılanların ilki olan قلم - Kalem- tarafından yazılmıştır. Ondan sonra insanların amellerini ve fiillerini yazmağa memur edilen ve bu vazifeleri «وان عليكم لحافظين كراماً كاتبين» âyetile bildirilen melekler, yazı yazmağa başlamışlardır. Kalem, bilahare yine Allahın emrile Levh-i Mahfuz üzerine kıyamete kadar olacakları yazmıştır.

Allah, Âdeme yâhud Hûd'a yazıyı inzal ve ilâm ve bütün suhufu (kitabları) nebilere mastûr olarak ve levhaları Mûsâya mektûb olarak inzal etmiştir [7].

İnsanlardan yazının ilk vâzıı hakkında da bir takım rivayetler vardır. Bazılarına göre, yazıyı, ilk insan ve ilk peygamber olan Âdem, ölümünden üç yüz sene evvel icad edip tuğla çamuru üstüne yazmış ve onu pişirmek suretile kullanılır bir hale getirmiştir. İkinci rivayet, اول الرسل آدم و أول من خط بالقلم بعد آدم ادريس و أول من كتب بالعربية اسماعيل yâni «Peygamberlerin ilki Âdemdir; kalemle ilk yazı yazan, Âdemden sonra gelen İdris (Peygamber) dir; Arabca ile ilk yazan da (Peygamber) İsmaildir» [8] hadisine müsteniddir. Üçüncü rivayete göre de, Hûd Peygamberdir [9].

Arab yazısına gelince: ابن عباس - İbn-i Abbâs'ın rivayetine göre, Arab yazısını, طى - Tay kabilesinin بولان - Bev-

[5] Bir hadis-i kudsî Kâinâtın niçin yaratıldığını bildirmektedir: لولاك لولاك لما خلقت الافلاك yâni «Yâ Muhammed, Sen olmasaydın, Sen olmasaydın felekleri asla yaratmazdım.

[6] صحيح بخارى، تفسير تبيان، مناقب هنروران، تحفة خطاطين

[7] صحيح بخارى، صبح الاعشى، موضوعات العلوم، تحفة خطاطين، مناقب هنروران

[8] جامع الصغير

[9] صبح الاعشى؛ كتاب جامع المحاسن كتابة الكتاب و نزهة اولى البصاير و الالباب؛ موضوعات العلوم؛ فهرست؛ تحفة خطاطين؛ مناقب هنروران؛ گلزار صواب ve hadis kitabları ile diğer Arab tarihleri. Bilhassa بلاذرى ye bakınız.

(Devamı var)

Selâm

şahsın İngilizce bildiği halde Türkçe konuşması dikkati çekmiştir. Basın toplantısı'nın tafsilâtını diğer sütûnlarımızda bulacaksınız. Toplantı biterken, tedhişçilerin silâhlarını çıkardıkları ve yanlarında oturmakta bulunan Başbakan'ın çene altından tabancayı çektikleri ve yine Başbakan'ın önüne koydukları görülmüştür. Tedhişçiler son söz olarak Başbakan'a hitaben «Hareketimiz kimsenin canına karşı değildi. Allah'ın verdiği canı, yine Allah alır. Ancak biz yurdumuzdaki gayrı millî baskıları duyurmak için böyle bir yolu tercih ettik ve maksadımız hasıl olmuştur. Muhterem Başbakan, bundan böyle serbestsiniz. Size halkımızın yıllardır oligarşik idareden çektiği esaretin küçük bir safhasını taddırdık.» demişlerdir.

....

Muhterem okuyucularım bu muhayyel hikâye - haber (!) ile vaktinizi aldım, affınızı dilerim. Farkettiğiniz gibi baştanbaşa aslı astarı olmayan hayal mahsulü bir hikâye idi. Ancak, bunu şunun için kotardım: Biliyorsunuz geçtiğimiz günlerde gazetelerin yazdığına göre bir genç İstanbul'da bir banka şubesini basarak memureleri rehin almış ve «*Ayasofya'nın ibâdete açılması*» nı istemişti. Kendisine «*Söz veriyorum Ayasofya açılacak*» şeklinde konuşan Emniyet Müdürüne inanan genç daha sonra yakalanmış ve cezaevine gönderilmişti.

Gazeteler bu şahıs için «*deli*» dediler. Deli...

İşte bu deli tam yarım gün İstanbul polisini seferber etti.

Şimdi ben şu hayal mahsulü hikâyeyi anlattım ki, «tedhişçi» diye yazdığım haber - hikâye kahramanlarına, banka basanın yanında «zır zır deli» denilebilir...

İyi ya, ya böyle bir zır zır delilikle bu memleket birgün muhatâb olursa, ne olur ortalık?...

Ana - baba gününe döner, âlimallah!

Ana - baba gününe... Düşünmesi bile insana dehşet veriyor. Zaten yazarken ben de dehşet içindeydim!...

Y. YALÇINER

Yeni abonelerimize

□ Ocak ile Mart ayları içerisinde posta çeki hesabımıza para yatırarak abone olan kardeşlerimizden peşinen özür dileriz. Çünki, gazeteleri kendilerine maalesef sür'atle ulaştırılamamıştır.

□ Şimdi, gazetesi gelmeye başlayan bu yeni abonelerimizden bu gecikmenin ne sebeple olduğunu bilmelerini istiyoruz.

1 — Evvelâ abone kampanyamız tahminimizin fevkinde alâka görmüş ve abone servisimizi talepleri karşılayamaz vaziyete sokmuştur. Ancak gecikerek de olsa tedbiri alınmış ve servisimiz takviye olunmuştur.

2 — Posta Çeki Merkezi'nden müracaatların bize intikali en az 15-20 gün vakit kaybına sebep olmaktadır.

3 — Şu halde bile elimizde 1000'e yakın «yeni abone» mi olduğu, yoksa «Abonesini yenilediği» mi belli olmayan posta çeki ile müracaat bulunmaktadır ki, asıl güçlük ve şimdiye kadar işleri karıştıran da bunlar olmuştur. Adını soyadını ve adresini sarih olarak yazmayan abone kardeşlerimiz, istemeyerek de olsa gecikmemize meydan vermişlerdir.

□ SEBİL'inizin hazırlanmasında ellerinden gelen gayreti gösteren ve sizlere ulaştırmaya çalışan bizleri bu ve benzeri aksaklıklardan dolayı mâzur göreceğiniz ümidiyle hürmetlerimizi sunuyoruz.

Almanya postası...

(Baştarafı 2. Sayfamızda)

mahzurları olduğunu şimdiye kadar bir kaç defa izah etmiş bulunmaktayız. Bu sebeple bir kere daha hatırlatıyoruz; bize gönderilmesi arzu edilen her türlü parayı aşağıdaki adres ve posta çekine çıkarmalarını hatırlatmak istiyoruz.

ADRES:
Hasan Damar
Ekbertstr. 24
3300 Braunschweig
Postchekkonto Nr. 379 38 - 3000 HONNOVER

DİKKAT ŞU HUSUS ÇOK MÜHİMDİR:

Ötedenberi abone müddeti dolanlar paralarını kime ve nasıl göndererek abonelerini yenileyeceklerini sorup durmuşlardır. Biz de bunlara ileride gazetelerinin içinde matbû bir posta çeki havâle kâğıdı bulacaklarını, bunun üzerine sadece havale edecekleri miktarı yazarak hiç bir masraf ödemeden gönderebileceklerini bildirmiştik. Bu Postaçeki havale kâğıtları Almanya'da basılıp geldiği için bir hayli gecikmiş gazetemizin neşriyat hayatı ikinci senenin yarılarına doğru yaklaştığı halde elimize şimdi vâsıl olabilmiştir. Bu itibarla Almanya'daki abone kardeşlerimize vaad ettiğimiz Postaçeki havale kâğıtlarını bu sayı ile birlikte takdim ediyoruz. Lüzumlu her şey bunun üzerinde matbû olarak mevcuttur. Sadece miktar yazılmamıştır. Bu sebeple aboneliklerini sadece altı ay için yenilemek isteyenler «25 DM», bir sene için yenilemek isteyenler ise «50 DM» yazarak adreslerini de okunaklı bir sûrette ilâve ederek postaya vermelidirler.

Biz (abonesi bitmiş veya bitmemiş tefrik etmeden) Almanya'daki abonelerimizin hepsinin gazetelerinin içine bu havale kâğıdını bilhassa koyuyoruz. Zira, kendisi için bunu doldurmak mecbûriyetinde olmayanlar, yeni bir kardeşi abone yapmak için kullanabilir ve bu sûretle kolaylıkla bir abone kazanılmış olur. Bu yüzden «Benim abonem bitmediği halde, gazetemin içine bu havale kâğıdı niçin kondu?» diye itiraz olunmamasını rica ederiz. Hatta birinci seferinde ihmâle uğramak veya kaybolmak ihtimaline binâen bu havale kâğıtlarını iki sayı arka arkaya göndermek kararındayız. Bu takdirde her abone kardeşimiz eline fazladan olarak gelen havale kâğıdını değerlendirdiği takdirde, Almanyadaki abonelerimizin asgarî bir misli çoğalması mümkün olacaktır.

Türkiye'de bu Postaçeki muâmelelerinde dikkati çeken en büyük aksaklık gönderici ad ve adresinin yazılmasının unutulmasıdır. Ümid ve temenni ederiz ki; Almanya'daki kardeşlerimiz bu hususta daha dikkatli davranırlar da, paralarını gönderdikten bir müddet sonra (bilhassa yeni aboneler) «falan tarihte para gönderdiğim halde gazetem neden gelmiyor?» diye şikâyet mektubu göndermek mecbûriyetinde kalmazlar.

Gazetemiz vasıtasıyle Almanya'dan mektup yazıp bazı kitaplarımızı veya posterlerimizi taleb eden kardeşlerimizin arzularını yerine getirmekte müşkülât çekmekteyiz. Bu bakımdan kolaylık olmak üzere, aşağıda isim ve adresini kaydettiğimiz teşkîlât ile anlaşarak orada bütün neşriyatımızı bulundurmak yoluna gittik. Bu gibi kardeşlerimiz Sebil Yayınları ile alâkalı her türlü kitap ve poster talebleri için şu adrese müracaat ederlerse, hem kendileri için ve hem de bizim için vakit ve nakit tasarrufu sağlanmış olur.

ADRES:
İslâm Kültür Merkezi
5 — Köln 60
Beulseweg 15

Bilvesile Allah'ın selâmı, bereketi âfiyeti üzerinize olsun, aziz kardeşlerimiz!..

Haftalık, tarafsız, siyâsî, edebi tarihî gazete ● Yıl: 2, Sayı: 66 fiyatı 5 lira (yurtdışı bir misli)

Başyazarı ve Mes'ul Müdürü
Kadir MISIROĞLU

Umumî Neşriyat Müdürü:
Yılmaz YALÇINER

İdarehâne adresi: Vilâyet Han Kat: 3, No: 204 — İstanbul.
Telefon: 26 36 96

Posta Çeki nu: 97 446
Dizgi: Sebil Matbaası,
Baskı: Fazilet Matbaası

Sebil

Everything
Devoted to the Truth (HAQQ)
An independent Muslim, Historical, Political and Literary Weekly.
P.O. BOX: 808
İstanbul — TURKEY
Representative of
Germany A. Rüştü BANAZ — Hasan DAMAR 33 Braunschweig Ekbert Str. 24 ● Postscheckkonto nr. 37938-300 Hannover
Telefon: 0531-85033

● ABONE:
Yıllık abone bedeli 200 lira, altı aylık 100 liradır. Yurt dışı abone bedeli bir misli alınır. Yurt dışından (Avrupa'dan) abone olmak isteyenler, yukarıdaki adresleri kaydedilen Almanya temsilcilerimize müracaat ederler. Yurt içinden abone olacaklar abone bedelini Posta Çeki nu: 97 446'ya havale ile vaziyeti idarehanemize bildirirler.

● İLÂN:
Neşriyatımıza aykırı görülen ilânlar alınmaz. İlânların siyah - beyaz sütûn santimi 50 liradır. Kitap ilânlarında tenzilât yapılır. Arka kapak için dört renk ilân tam sayfa (üç sütûn) 5.000 lira.

● DAĞITIM:
Ukaz Dağıtım Şirketi tarafından yapılmaktadır.

Selâm

ASLI ASTARI
OLMADIK HABER - HİKAYE!

Başbakan
rehin alındı

Çılgın baskıncı herkese ecel teri döktürdü

Hürriyet

Ayasofya cami olsun diye banka bastı

TRAFİĞİ DE AKSATTI:

SÖZ ALINCA (!) POLİS MÜDÜRÜNE TESLİM OLDU

ÇILGINLAR ORTALIĞI KARIŞTIRDI

Tehditle Ayasofya açıldı, Cum'a Namazı kılındı

Önceki gün Başbakan'ı tehdid sûretiyle rehin alıp, Ayasofya'da Cuma Namazı kılınmasını sağlayan tedhişçiler, dün Cenevre'de yaptıkları basın toplantısında Türkiye'nin oligarşik bir düzenin baskısı altında olduğunu ve müslüman halkın bu düzen tarafından ezildiğini ileri sürmüşler ve yüzlerce yabancı basın mensubunun önünde, rehin aldıkları Başbakan'a teslim olmuşlardır. Ellerindeki tabanca ve sâir silâhları basın toplantısının sonunda Başbakan'ın önüne bırakan müslüman tehdişçiler, *«Hareketimiz kimsenin canına karşı değildi. Allah'ın verdiği canı yine Allah alır. Ancak biz yurdumuzdaki gayri millî baskıları dünyaya duyurmak için böyle bir yolu tercih ettik ve maksadımız hasıl olmuştur.»* demişlerdir. Başbakan ise hadiseden sonra Türkiye Büyükelçiliğinde «Çılgınlığın son bulmasından memnun olduğunu» söylemiştir. Başbakan ve beraberindekiler gece geç saatlerde yurda dönmüşler ve Bakanlar Kurulu toplantısı'na katılmışlardır.

HÂDİSE NASIL BAŞLADI

Bilindiği gibi önceki gün İstanbul'da tetkiklerde bulunduktan sonra Ankara'ya dönmekte iken Başbakan ve beraberinde bulunan hey'et hüviyetleri bilinmeyen iki silâhlı şahıs tarafından Yeşilköy Havaalanında rehin alınmıştır. Ankara Uçağı'nın kalkmasına birkaç dakika kala meydana gelen hâdise bundan sonra sür'atli bir gelişme göstermiştir. Tedhişçiler önce rehin aldıkları Başbakanla pazarlığa başlamışlar ve «Ayasofya'nın ibadete açılmasını» istediklerini söylemişlerdir. Bu çılgınlıktan vazgeçmeleri ihtarına kulak asmayan tedhişçiler uçağın telsizi ile dışarıyla irtibat kurarak «Cuma namazı için Ayasofya'nın açılmasını, Türkiye radyolarından namazın Ayasofya'da kılınacağına dair her 15 dakikada bir anons yapılmasını aksi halde uçağı içindekilerle birlikte havaya uçuracaklarını» söylemişlerdir. Bunun üzerine Ankara'da Bakanlar Kurulu ve Millî Güvenlik Kurulu acele olarak müşterek toplantıya çağırılmıştır.

RADYOLAR ANONSA BAŞLIYOR

Tedhişçilerin çılgınlığı karşısında istediklerini yapmaktan başka çâre olmadığını gören selâhiyetlilerin emri üzerine Türkiye Radyoları dün saat 12'den itibaren her 15 dakikada bir «Ayasofya'nın ibâdete açıldığını ve bugünkü Cum'a namazının Ayasofya'da kılınacağını» anons etmeye başlamıştır. Bu esnada saat 12.05'de tedhişçilerin ikinci istekde bulundukları görülmüştür. Tedhişçiler kendilerine «askerî bir helikopterin verilmesini ve Sultanahmed meydanına gideceklerini, namazın kılınıp kılınmamakta olduğunu görmek istediklerini» söylemişlerdir. Selâhiyetliler Sultanahmed Meydanı'nın helikopter inişine müsâid olmadığını söylemelerine rağmen tedhişçilerin ısrarı karşısında saat 12.20'de askerî helikopter Ankara Uçağının yanına getirilmiştir. 12.25'de uçağın kapısı açılmış ve gözleri bağlı olarak Başbakan kapıda görülmüştür. Tedhişçilerden birisi bu esnada Başbakan'ın çene altına tabancasını dayadığı ve o halde merdivenlerden inerek helikoptere gittikleri tesbit olunmuştur. İkinci tedhişçinin ise Ankara uçağında diğer rehinelerle birlikte kaldığı anlaşılmıştır. Helikoptere Başbakanla birlikte binen tedhişçinin hareketlerinde büyük bir serinkanlılık farkedilmiştir.

AYASOFYA'DA CUM'A NAMAZI KILINIYOR

Helikopterle Sultanahmed Meydanı'na hareket başladığında emniyet kuvvetlerinin ve askerî birliklerin de Ayasofya çevresinde büyük tedbirler aldıkları görülmüştür. Bu arada Meydan meraklı vatandaşlar tarafından hınca hınç doldurulmuştur. Önce halk Ayasofya'ya girmekte tereddüt etmiş, daha sonra bazı gençlerin gruplar halinde içeri girmeleri üzerine buna halk da katılmıştır. Fakat bu esnada namazı kıldıracak İmam bulmakta zorluk çekilmiştir. Tedhişçinin Başbakanı rehin alarak bindiği helikopter saat 12.45'de Meydan'a inmiştir. Telsizle irtibat kurularak tedhişçiye «İmam bulunamadığı Sultanahmed Camii'nde kılınacak namaza, Ayasofya'da bulunanların iştirak edebileceği» söylenmişse de, tedhişçi bunu kabûl etmemiş ve «Sultanahmed'de bu defalık Cumanın kılınmamasında dinen mahzur bulunmadığını birbirine yakın olan câmilerden en kalabalık cemaati olana icâbet etmek gerektiğini bu sebeple de Sultanahmed Câmii imamının Ayasofya'da namaz kıldırmasını» istemiştir. Tartışmalar tedhişçinin istediği şekilde son bulmuş ve Ayasofya'da 13.05'de Cum'a ezanı okunmuş namaz başlamıştır. Bu sırada Camiye giremiyen kalabalığın câmi çevresindeki yollarda namaza durdukları görülmüştür. Tedhişçi namaz başladığında Başbakan'ın gözlerindeki bağı çözmüş ve telsizi de açık tutarak «Bu mes'ud hadiseyi sizin de görmenizi ve dua etmenizi istiyorum» dediği işitilmiştir. Başbakan'ın tedhişçiye cevaben ne dediği duyulamamıştır.

ÖNCE YEŞİLKÖY SONRA CENEVRE

Namazın kılınmasından sonra binlerce insanın şaşkın bakışları arasında helikopter Sultanahmed Meydanından kalkmış ve Yeşilköy'e inmiştir. Yeşilköyde tedhişçi Başbakan'ı yine gözleri bağlı olarak Ankara uçağına götürmüştür. Tedhişçiler burada yarım saat kadar sessiz bir bekleyişe geçmişlerdir. Daha onra kule ile temas kurmuşlar ve Cenevre'ye gitmek istediklerini orada basın toplantısı yapacaklarını söylemişler ve pist çevresinin derhal boşaltılmasını istemişlerdir. Ankara Uçağı böylece saat 15 sıralarında Cenevreye doğru havalanmıştır.

Tedhişçileri ve rehineleri taşıyan uçak Cenevre havaalanına indikten sonra İsviçre emniyet kuvvetleri tarafından kordon altına alınmıştır. Tedhişçiler burada İsviçre makamlarına «Yabancı basın mensuplarının katılacağı bir basın toplantısı düzenleyeceklerini» söylemişlerdir. Ancak basın toplantısının yeri olarak Uçağın içini tesbit etmeleri İsviçre makamlarını zor durumda bırakmıştır. Bu müzakereler de yine tedhişçilerin istedikleri şekilde neticelenmiş ve dünden için saat 13.00 de Ankara Uçağında basın toplantısı yapılması kabûl edilmiştir. Dün yanında Başbakan ve diğer rehineler olduğu halde basın toplantısına başlayan tedhişçiler, yabancı basın mensublarına hareketlerinin sebebini anlatmışlardır. Tedhişçilerden konuşan

(Devamı 14. Sayfada)